Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannecker*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔR DE DUMINECĂ 45)

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Tĕrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 248.—Anul LIX. Braşov, Duminecă 10 (22) Noemvre 1896.

Sinodul din Blaşiu.

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei.“)

Blaşiu, 19 Noemvre n.

Astădĭ s'au încheiat şedinţele Sinodului archidiecesan, cel dintâiŭ, care a fost convocat sub păstorirea Metropolitului Mihalyi.

Trei dile întregĭ au durat acele şedinţe; ele au fost secrete, aşa că numai membrii Sinodului au fost admişĭ. Informaţiunile ce le-am luat şi impresiunile ce le-am primit nu sunt dér directe. Am înţeles, că membrii Sinodului au rĕmas mulţămiţĭ de spiritul fórte indulgent, în care a fost condus Sinodul.

Obiectele discutate sunt de natură administrativă; în parte mare ele au fost desbătute şi în public.

Ĕtă, după informaţiunile, ce mi-le-am putut culege, obiectele mai însemnate, ce au venit în discusiunea Sinodului:

Taxele protopopilor de câte 2 fl. după licenţa de cununiă. Unii dintre membrii sinodalĭ erau de părere, că aceste taxe sĕ se ştérgă cu totul, alţii ca sĕ se reducă dela 2 fl. la 1 fl., ba în vre o 11 protopopiate s'au şi sters deja aceste taxe în urma introducerei căsătoriei civile. Sinodul însĕ având în vedere, că nu esistă fondurĭ, din carĭ sĕ se pótă despăgubi protopopii pentru perderile îndurate, a hotărît prin majoritate de voturĭ sĕ se ţină şi mai departe taxele în modul, cum au fost până acum.

Ajutorul reg. de 18,000 fl. Acest ajutor îl primia Consistorul Metropolitan din Blaşiu pe la începutul fiă-cărui an, cu scop de a-l împărţi între preoţii din archidiecesă după cum afla de cuviinţă. Aşa s'a practicat acésta încă de prin anul 1863. In anul acesta însĕ ministrul de culte n'a maĭ dat ajutorul de 18,000 fl. Consistorului, ci a cerut, ca Consistorul sĕ-i propună o listă a preoţilor, pe carĭ er voi sĕ-i ajute, arătând şi sumele cu cât crede Consistorul sĕ fiă ajutoraţĭ, ér ministrul şi-a reservat dreptul de-a schimba lista şi sumele după cum va vré el. In asemenĭ condiţiunĭ însĕ Consistorul n'a voit sĕ priméscă ajutorul, ci a protestat şi a cerut, sĕ i-se dea acel ajutor tot în condiţiunile de până acum.

Faţă cu acésta, Sinodul a decis acum, ca sĕ rĕmână pe lângă paşii întreprinşĭ de Consistor; acéstă hotărîre a Sinodului sĕ 'i-se facă cunoscută ministrului printr'o representaţiune, ér resultatul sĕ se comunice cu clerul rural archi-diecesan, care în sinóde protopopescĭ va avé sĕ se declare asupra lucrului.

Ajutorul dela stat pentru despăgubirea perderilor îndurate prin reformele politice-bisericescĭ. Anul trecut s'a destinat pentru preoţimea din archidiecesa Blaşului ca despăgubire pentru perderile îndurate prin reformele politice bisericescĭ 6700 fl., ér pentru anul acesta sunt destinaţĭ vre-o 10,000 şi câte-va sute fl. Aceste sume încă voesce ministrul sĕ le împartă tocmai aşa, ca şi ajutorul reg. Anul trecut, când a fost vorba de împărţirea celor 6700 fl., consistorul a presentat ministrului lista cu numele preoţilor şi sumele propuse pentru a-le împărţi, ministrul însĕ a schimbat cu totul lista: pe unii dintre preoţii propuşĭ de Consistor i-a lăsat cu totul afară, ér altora, pe carĭ i-au recomandat solgăbirăii unguresci, li-a votat sume marĭ, chiar până la 300 fl.

In privinţa acésta Sinodul a decis, ca ministrul de culte şi instrucţiune sĕ fiă rugat a lăsa împărţirea acestor sume la libera voiă a Consistorului, căcĭ doră faţă cu biserica română gr. cat. ministrul trebue sĕ aibă aceeaşĭ încredere, ca şi faţă cu celelalte bisericĭ din patriă. După ce va sosi rĕspunsul ministrului, Consistorul va avé apoi sĕ hotărască, décă mai are sĕ-i înainteze ministrului lista, cum a făcut anul trecut, orĭ sĕ nu-i înainteze de loc.

In cestiunea congruei. Fiind-că se tractéză de regularea congruei séu a salarisărei preoţilor în genere, fără ca până acum sĕ se fi pus, séu sĕ fi eşit la lumină vre o condiţiune specială sub care s'ar face acéstă regulare a salariilor preoţescĭ faţă cu clerul archi-diecesei, Sinodul n'a aflat sosit timpul de-a se pronunţa încă în meritul acestei cestiunĭ. A făcut totuşĭ o enunciaţiune principiară în sensul, că clerul bisericei archidiecesei gr. cat., în vederea serviciilor, ce el le face nu numai bisericei, ci şi statului şi societăţii, este în drept a pretinde o dotaţiune corĕspundĕtóre. S'a hotărît apoi, ca la timpul sĕu, când va fi sĕ se pronunţe clerul în meritul acestei cestiunĭ, sĕ se convóce érăşĭ Sinodul archidiecesan.

Cestiunea salarisării profesorilor din Blaşiu a fost unul dintre punctele cele mai însemnate discutate în Sinod. Se scie, că profesorii şcólelor din Blaşiu sunt mai slab salarisaţĭ, decât colegii lor dela alte gimnasii. La gimnasiu fiind trei classe paralele, numĕrul órelor de muncă a profesorilor s'a înmulţit, în timp ce salarul lor a rĕmas acelaşĭ. Nimenea, decĭ, nu póte lua în nume de rĕu profesorilor, décă cer o înmulţire a salarului lor. Din contră, e o datorinţă dintre cele dintâiŭ, ca susţiitorii acestor şcóle sĕ facă tot posibilul pentru îmbunĕtăţirea sorţii profesorilor. Totuĭ însĕ trebue sĕ se misce între marginele puterilor nóstre şi nimĕnuĭ sĕ nu-i trécă prin gând de-a recurge vre-odată la ajutóre, carĭ nu s'ar da, decât numai pentru preţul jertfirei neatĕrnării şcólelor şi a caracterului lor românesc. Tocmai aicĭ e punctul, care a făcut pe canonicul şi directorul gimnasiul Iosif *Hossz*u sĕ păţéscă cu părinţii Sinodului cam tot aşa, cum a fost păţit'o faimosul vicar apostat Goldiş, soţul sĕu de „principiĭ“ în cele naţionale, în Consistorul plenar metropolitan din Sibiiu.

Ideile, ce le-a sulevat părintele canonic Hosszu în Sinod, au revoltat pe membrii sinodalĭ, carĭ unanim şi-au manifestat indignaţiunea, dând dovedĭ, că prosperarea în spiritul naţional a aşedămintelor nóstre culturale le zace mai mult la inimă, ca orĭ-carĭ alte consideraţiunĭ.

Acestea sunt obiectele principale discutate în Sinod. V'am raportat aşa, cum m'am putut informa dela alţii, căcĭ informaţiunĭ nemijlocite, cum am mai dis, nu mi-am putut lua. **Raportorul.**

Declaraţiune-Protest,

în contra oprirei întrunirilor române.

. . . .

Protestăm solemnel în faţa Ţĕrei şi a lumei culte în contra politicei maghiare de duplicitate, care de-o parte ne reproşéză de ce nu ne folosim de drepturile constituţionale, ér de altă parte ne despóie de aceste drepturi călcându-le în picióre în modul cel mai crud şi brutal;

Protestăm solemnel în faţa Ţĕrei şi a lumei culte în contra barbarelor încercări de-a ne desfiinţa ca naţionalitate;

Protestăm sĕrbătoresce în contra atacului ce se face în mijlocul Europei civilisate asupra drepturilor omului, asupra libertăţii cetăţenescĭ şi naţionale;

Protestăm şi declarăm că'n mânia tuturor uneltirilor şi a temerarelor atentate, ce se sĕvĕrşesc de către purtătorii actualei politice de stat unguresci în contra naţionalităţii române, noi membrii ei, alegĕtori şi nealegĕtori, suntem firm hotărîţi a ne împlini până 'n sfîrşit cu credinţă şi fără şovăire sfânta datoriă, ce ne-o impune, ca cetăţeni şi Românĭ, lupta dréptă pentru esistenţa şi egala nóstră îndreptăţire naţională!

Acéstă *Declaraţiune-Protest* publicată în *„Gaz. Transilvaniei“* dela 18 (30) Octomvre a. c. nr. 230 a fost subscrisă de următorii:

Din Braşov:

Vasilie Voina, protopop, George Zavicĭ, Neculai Goia, Ioan Goia, Neculae Pernea, Vasilie Gontzea.

Petru Batis, Vasilie Birt, Neculae Măzgărean, George Morariu, Ioan Măzgărean, Dumitru Roncea jun.

Dumitru Roncea sen., Ioan Mitoc, Dumitru Munteanu, Iosif Pânţ, Dumitru Sibian, Neculae Chiroiu.

Nicolae Rusu, I. Gogonatu, I. Muşicu, George Frundă, Vasilie Radu, Neculae Furnică, Vasilie Ogea, Dumitru Barbu, Constantin Barbu.

Ioan Deju, Bucur Băncilă, Petru Gămulea, Nicolae Mogoş, Dumitru Corbenciu, Ioan Cojocar.

Din Săcele.

Neagoe I. Popea.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Flórea macului.

Noi suntem greşiţĭ când credem, că florile pot numai sĕ îmbobocéscă, sĕ înflorescă, sĕ ne dea miros şi sĕ se veştejéscă; căcĭ părerea acésta, fiă ea cât de mult rĕspândită, vine tot dela egoismul nostru, care bucuros ar vrea sĕ ne dovedéscă limpede şi lămurit, că tóte în natură sunt făcute numai pentru noi; şi de óre-ce nu băgăm de sémă decât viéţa din afară a florilor, credem că ele n'ar avea şi viéţă lăuntrică.

Cum am spus însĕ, lucrurile nu se petrec astfel şi tot aşa precum fiă-care flóre îşĭ are caracterele ei proprii: una e modestă, cealaltă e mândră şi se crede, cea de icĭ veselă şi strălucitóre, cea de colo tăcută şi aşedată, séu în óre-şi ce fel s'ar arăta ele prin colorĭ şi obiceiurĭ — tot aşa are fiă-care şi dorinţa ei proprie, aspiraţia ei, veselia, jalea şi iubirea ei; tóte însĕ au un patriotism, care le întrece pe tóte, adecă atât de mare dragoste prind, nu numai de ţéra, ci chiar de locul unde au crescut, încât nicĭ că ar puté sĕ trăéscă într'altă parte; acest simţĕmênt, în dilele nóstre adesea lipsesce ómenilor.

Dér florile mai au şi un organ cu care se înţeleg între ele, şi celui care ar fi în stare sĕ le pricépă limba, ele ar puté sĕ-i şoptéscă la ureche atâtea poesii, atâtea poveştĭ, de ar sta bucuros sĕ asculte pe pajiştea plină de florĭ multe noptĭ (căcĭ acesta este mai cu sémă timpul când ele vorbesc între dênsele, cum vom vedé în curênd); şi tóte tablourile cele variate, ce-i vor trece pe dinainte, îi vor păré uşóre de înţeles, ca un vis poetic, frumos.

Cel care spune povestea de faţă, sta şi el culcat odată, într'o nópte luminată de luna plină şi înecată de mirosurĭ, pe covorul înflorit al pădurei, şi asculta, séu mai bine visa; de odată aude printre florĭ mii de vocĭ micĭ. Pe semne că vre-un spirit amabil, căruia el vre-odată, pe nesciute, cine scie cum îi fusese de vre-un ajutor, îi împrumutase audul pentru nóptea aceea. Firul de iérbă şoptea melancolic la urechea vecinului lui o poesie lungă lirică, şi vecinul asculta cu luare aminte. Şi mai spunea la nimicurĭ de nu mai isprăvia macul sĕlbatic, care printre florĭ umblă cu cronica scandalósă şi represintă literatura bîrfitóre.

Nu departe de acelea rîdeau pe ascuns între dênşii nisce bobocei albastri istorisindu'şĭ, de sigur, niscai lucrurĭ nostime.

Clopoţelul tăcea, dér aproba într'una spusele vecinilor, făcea semn din cap când la drépta, când la stânga. Dér albăstreaua clătina mereu din cap şi nu voia sĕ crédă nimic din tóte câte audia în jurul ei.

Nu sciu, décă 'l băgaseră de sémă pe cel care asculta şi voiau sĕ'l pedepséscă pentru obrăznicia lui, după vechiul proverb, orĭ se vede, că acésta vorbesc florile mai cu drag, dér de rêndul acesta ele petreceau mai cu sémă vorbind despre nedreptatea şi lipsa de dragoste, cu care ómenii se făceau vinovaţĭ faţă de dênsele.

— Vai! strigară văitându-se o grămadă de florĭ de Cimbru, ér ne-au călcat şi ne-au stâlcit surorile cele mai drage, piciórele grosolane ale omului!

— Că dĕu, nu ne respectă de loc, dise o Lychnidă, căreia atâta îi era ca sĕ fiă băgată în sémă, şi de aceea se şi ţinea cât putea mai dréptă pe códa ei subţire. Şi încaltea de le-am aduce şi noi vr'o vătămare cum le aduce Cucuta!... Dér ei calcă unde le vine, şi dispreţul lor e greu de îndurat.

— Nu e tocmai aşa, şopti un Myosotis, căutând sĕ împace lucrurile; după spusele vóstre ar crede cine-va, că ómenii sunt prea nedreptĭ cu voi!... Ei bine, nu e aşa: eu pot sĕ vĕ dovedesc, că învinuirile vóstre sunt nedrepte! Óre nu le suntem noi cea mai scumpă podóbă la împrejurările solemne, şi nu ne aleg ei întotdéuna, ca trimişĭ ai simţĕmêntului lor cel mai sfânt: simţĕmêntul dragostei?

Lucrurĭ ciudate.

S'a întâmplat, că între cumetri Ungurĭ și Nemțĭ din Budapesta și Viena cértă mare a isbucnit. Prilegiu de cértă l'a dat un articul din „Nemzet“, fóia guvernului unguresc, în care li-se spunea Austriacilor, și îndesebĭ guvernului austriac Badeni, că nu mai plătesce o cépă degerată, că lasă pe antisemițĭ și pe reacționarĭ să i-se suie peste cap și că numai Ungurii și cu partida lui Banffy mai sunt, carĭ susțin dualismul. „Nemzet“ a mai spus'o Austriacilor, că Ungaria nu póte urca cuota în měsura în care cere Austria.

In urma acésta foile oficióse din Viena au rĕspuns Ungurilor și lui Banffy sĕ-șĭ măture mai întâiŭ gunoiul dinaintea casei proprii și sĕ nu vré a da direcțiă politică celor din Viena, când și așa are guvernul unguresc destul de lucru cu *naționalitățile nedreptățite și nemulțămite*. Pe lângă acésta în parlamentul din Viena a fost la 16 l. c. o discusiune fórte însemnată între deputațĭ, din incidentul, că Pattay și Lueger au făcut propunerea sĕ se denunțe numai decât convenția vamală și comercială cu Ungaria. De rândul acesta s'au audit glasurĭ fórte necruțătóre la adresa Maghiarilor. Tóte partidele din parlament au votat cu mare majoritate propunerea de denunțare a convenției, și nicĭ o voce nu s'a ridicat în apĕrarea Ungurilor și a Ungariei.

Tréba asta i-a supĕrat rĕu pe șoviniștii jidano-maghiare și gazetele lor au început sĕ înjure cu gură nespălată pe cei din Viena. Mult li-a indignat pe aceste gazete unguresci purtarea ministrului Banffy, care găfăind a alergat la Viena sĕ-șĭ céră iertare și sĕ spună, că cele ce s'au scris în „Nemzet“, s'au scris fără voia și scirea lui, căcĭ el lipsia de acasă, când „Nemzet“ a publicat articulul injurios la adresa Austriacilor. Impregiurarea acésta cu scuzele a deșteptat în Ungurĭ și mai tare credința, că în cestiunea pactului esistă o înțelegere deplină între Badeni și Banffy, înțelegere, ce ministrul-președinte unguresc o ține în secret. Secretul acesta nu-ĭ convine hahamului guvernamental Tisza Kalman și soți, și de aceea în supĕrarea lor au început a-șĭ slobodi tunurile prin „Nemzet“, ca sĕ aducă astfel pe Banffy în încurcătură și sĕ-șĭ dea cărțile pe față.

Ș'acum minunea minunilor! In Viena ómenii au venit la convingerea, că nu e bine ce au făcut, că pe Banffy trebue sĕ-l apere și susțină cu orĭ-ce preț. Numai susținêndul pe el, se va puté face pactul și se va puté urca cuota pentru Ungaria.

Din voinicoșĭ și marĭ adversarĭ, cum se arătaseră la început, gazetarii dela foile oficióse ale guvernului austriac încep a deveni prevenitorĭ și amicabilĭ față cu bietul ministru președinte unguresc „*Reichswehr*“ organul lui Badeni scrie între altele: „*Astădĭ Desideriu Bánffy este în Ungaria singurul om, care ar fi în stare sĕ sĕvĕrșéscă un pact, ce s'ar puté primi de ambe părțile.* Décă Bánffy cade, în urma lui se deschide un mare gol, care póte da nascere la cestiunĭ neînchipuite. *Din causa acésta sperăm, că în Ungaria vor face tot posibilul, sĕ nu cadă Bánffy*“ O altă fóie vienesă „*Fremdenblatt*“, care trece ca organ al lui Goluchowsky, ia de asemenea în apărare pe ministrul Bánffy.

Urmézâ de aicĭ, că guvernul austriac, în cestiunea pactului, *numai în Banffy* îșĭ pune tótă încrederea.

Lucrurĭ ciudate sunt fără îndoială aceste. Ei se cértă, ei se'mpacă — căcĭ împreună au sĕ-șĭ mănânce cojile.

Semne triste ale timpului.

Brașov, 8 (20) Noemvre 1896.

Este o lună de dile, de când, precum scim, Ungurii și Sașii guvernamentalĭ din Brașov, au serbat botezul statuei lui Arpad aședate pe vêrful Têmpei. Românii, firesce, n'au luat și n'au putut lua parte la acest botez, de care au stat departe chiar și Sașii „verdĭ“.

S'a întâmplat însĕ, că tocmai în dina aceea sĕ sosésca la Brașov nou alesul preot dela biserica Sf. Nicolae din Scheiu, și s'a mai întâmplat sĕ mérgă înaintea lui spre întêmpinare și un banderiu de vre-o 80 mândri călĕrețĭ, mare parte „Junĭ albĭ“ și „Curcanĭ“, cum îĭ numesc Românii noștri din Scheiu, cu stégurĭ unicolore, roșii, vinete și galbene.

Intêmplarea a mai voit, ca tocmai când se scoborîse de pe Têmpa ministrul Perczel, însoțit de fișpanul din loc, frumosul convoiu de călĕrețĭ românĭ îmbrăcațĭ în costume naționale a trecut pe dinaintea lor. Și ce-o fi fost, ce n'o fi fost, destul, că ministrului unguresc i-a cădut fórte greu, înțelegênd el, că acești călĕrețĭ atât de frumoșĭ și curățeĭ mergeau în numĕr așa de mare sĕ întêmpine pe un simplu preot român, pe când atuncĭ, când a sosit Escelența Sa ministrul nu s'a arătat nicĭ unul, ci au lăsat sĕ fiă înlocuițĭ de călĕreții murdarĭ ciangăĭ din Săcele.

Póte-că amărăciunea ministrului a mai fost nutrită și prin împrejurarea, că Românii au lipsit cu desĕvêrșire dela ceremonia desvĕlirii statuei lui Arpad, și nu-ĭ mirare, décă într'o astfel de rea disposițiă îșĭ va fi vĕrsat năcasul față cu fișpanul de aicĭ și i-o fi dis: „Ce-ĭ asta d-le fișpan, cum suferĭ d-ta asemenea demonstrațiă în mijlocul orașului, tocmai când sunt eu aicĭ?“

Cele ce au urmat și-le póte omul închipui, fișpanul va fi tras îndată la rĕspundere pe căpitanul poliției, că de ce tolereză astfel de „demonstrațiĭ“, ér acesta va fi luat la rĕspĕr pe subalternii sĕi, căcĭ, décă dice ministrul și fișpanul, că e „demonstrațiă“, atuncĭ trebue sĕ-o dică și căpitanul orașului.

Cum s'o fi petrecut lucrul cum nu, destul că arangiatorii primirei făcute preotului dela Sf. Nicolae, curênd după acea pretinsă demonstrațiă, au fost trașĭ în cercetare de cătră căpitănia orașului.

Mai întâiŭ a fost citat și ascultat acel membru al comunei bisericescĭ, care a făcut arĕtarea la polițiă despre primirea, ce s'a hotărît a-se face preotului. El a depus la protocol, că *vor fi trăsurĭ și că vor fi și călĕrețĭ* la întêmpinare, fără sĕ scie sigur, cam cățĭ vor fi. Dér poliția i-a imputat, că de ce n'a arĕtat, că va fi și „banderiu“. Mai departe i-a imputat, de ce, când s'au întors dela gară cu cel primit, nu s'au întors pe strada Căldărarilor cea miserabil pavată, ci pe calea Rudolf macadamisată și pe strada Vămii cea binișor pavată. Dér nu numai că creștinului nostru Român, 'i-s'a făcut imputările amintite, ci el a mai fost *pedepsit cu 20 fl. amendă*, pentru-că n'a putut gâci gândul și dorința poliției alarmate de cătră d-l fișpan, și în loc de „banderiu“ a dis „călĕrețĭ“, ér cu convoiul l'a lăsat sĕ vină pe strada Domnilor, pe unde a fost trecut și convoiul cu Episcopul săsesc și cu ministrul, ér nu pe strada, pe unde circulă în anumite dile servitorimea din oraș.

Au mai fost pedepsițĭ încă treĭ dintre călĕrețĭ tot cu scop de-a scóte la ivélă demonstrația, care trebuia sĕ fiă cu orĭ ce preț „constatată“ și au fost pedepsițĭ pentru-că au purtat câte un stég în colóre roșie, altul în colórea galbenă, și altul érășĭ un stég în colórea vĕnătă, așa că la olaltă ar fi voit sĕ înfățișeze tricolorul român. Aceștia au fost *pedepsițĭ cu câte 24 óre închisóre și 10 fl. amendă*.

Toțĭ patru au luat *recurs* în termin legal.

In acest recurs s'a arătat cât de monstruóse, ba ridicule chiar sunt motivele, pe carĭ se întemeiază condamnarea poliției din loc în acésta afacere.

Semne triste ale timpului!

Bietul Român e pe drum de a ajunge érășĭ de unde a scăpat numai cu multe jertfe de sânge, pe vremile înainte de 1848, când „fĕnogiul“ era spaima ómenilor neprivilegiațĭ din acest oraș.

Cu alte cuvinte, ca pe timpul Aprobatelor încep érășĭ sĕ-i prescrie Românului, *ce sĕ pórte și ce sĕ-i placă*.

Cine mână lucrurile pe drumul acesta? Guvernul-Banffy, orĭ politica moderată și circumspectă săsésca din Brașov?

Și pentru-ce tóte aceste? Numai Sașii și Ungurii din Brașov sĕ pótă sĕ-șĭ permită luxul de-a trece cu convoiurile lor prin stradele principale ale orașului? Numai Sașii și Ungurii sĕ pótă avé banderii și sĕ-șĭ pótă purta colorile lor, ér Românilor sĕ nu le fiă iertat a mai purta nicĭ stégurĭ uni-colore, după cum le place? Și de ce ne tot vin cu „colorile din România?“ Óre Téra Ardélului, orașul Pesta ș. a. n'au avut și au aceleașĭ colorĭ, pe carĭ natura de sigur nu le-a făcut numai de dragul Valahilor? Mare batjocură în vécul electricității!

Ar merita sĕ se scie în lumea mare, ce se póte petrece și într'un oraș ca Brașovul, care e privit ca un oraș civilisat și un centru de cultură. Ar fi bine sĕ se scie, cât de departe a ajuns aicĭ terorismul celor dela putere, care din nenorocire îșĭ află razim în servilismul guvernamental al majorității săsescĭ de aicĭ.

Audițĭ acolo! Sĕ mérgă lucrul așa departe, ca sĕ li-se dea vină Românilor, că șĭ-au primit pe preotul lor cu pompă românéscă, mergênd chiar pe aceeașĭ cale, pe care în dilele premergĕtóre au fost purtațĭ în cu alaiu Episcopul săsesc și ministrul

Asta-ĭ totușĭ prea mult chiar și pentru era ticălósă, demoralisătóre și violentă a luĭ Banffy!

Naționalitățile în Austria.

Sub titlul acesta „Liga Română“, vrênd sĕ arate, ce mare deosebire este între direcțiile politicei de naționalitățĭ din Austria și din Ungaria, — state ce se află sub sceptrul unuia și aceluiașĭ monarch — scrie:

Din Austria a pornit în 1848 lozinca politică: *egalitate de drepturĭ naționale pentru tóte naționalitățile*.

De atuncĭ și până astădĭ sunt aprópe 50 de anĭ, și egalitatea de drepturĭ naționale e încă departe de a fi realisată.

Dér un lucru se póte constata: Ausstria e adĭ neasemĕnat mai aprópe de „egala îndreptățire a naționalităților“ și astfel de pacea națională, decât Ungaria.

Naționalitățile din Austria au de fapt o serie de drepturĭ naționale nu numai pe hârtiă, ci și în practica vieții.

Polonii din Galiția bunăóră se bucură de óre-care autonomiă; administrația și instrucția publică are un caracter cu desăvêrșire polones. In Lemberg și Cracovia funcționéză universitățĭ polonese.

Cehii au vr'o 50 de școlĭ secundare, în carĭ instrucția se face în limba lor națională; au o fórte respectată și respectabilă universitate națională la Praga. Aprópe tótă administrația și justiția se face în ținuturile cehe în limba cehă.

Slovenii dela Sud dobândesc pe fiăcare an „concesiunĭ“ dela guvernul vienes. Administrația și justiția și în parte instrucția publică se fac în limba națională slovenă.

Triestul și *Trientul* sunt italienescĭ aprópe în tóte ramurile administrației.

Fiă-care popor se bucură, în mĕsura legilor existente, de dreptul de întrunire și asociare. Intrunirile și asociațiile națio-

---

— S'au dus vremurile acelea, dise fórte necăjit Măcrișul.

Acum șĭ-au luat'o asupra ómenii în mândria lor cea mare. Nu vedețĭ, că se cred în drept sĕ se amestece până și în treburile Creatorului, ba chiar sĕ-l și corecteze, falsificându-ne cu nisce secăturĭ de imitațiĭ, de hârtie mâzgălită, ba chiar se silesc sĕ facă copiile mai frumóse decât noi? Și cu ce óre se gătesc ei acum: cu noi, séu cu copiile acelea vrednice de desprețuit? Și chiar când e vorba de dragoste, acum ne trimit numai când n'au altceva mai bun; de mult nu mai e la modă frumósa limbă a florilor, căreia în vremea de față îi dic sentimentalism și o fac de batjocură.

— Și tóte astea tot ar mai trece, dise Crinul; dér cum vrețĭ, ca ómenii sĕ ne respecte simțirile, când nicĭ nu le cunosc? Insĕ n'ar trebui sĕ le tăgăduiască, căcĭ li-se arată destul de pe față. Aduceți-vĕ aminte: după-ce trece nóptea și ne uităm în jurul nostru la lumina dilei, vedem în tot-déuna, că ne lipsesce când o prietenă, când alta, séu cea care încă din amurgul serei îșĭ plecase capul, séu cea pe care un vênt sĕlbatec de peste nópte a scuturat'o. Noi o jălim, și lacrimĭ ni-se ivesc în ochĭ. Ómenii vĕd acésta, însĕ fără ca sĕ-șĭ mai dea osteniă sĕ pricépă, tăgăduesc, că picăturile acestea sunt un semn al simțirei și al durerei nóstre, și dic, că e roua, pe care céța dimineței a vĕrsat asupră-ne.

Acéstă dovadă despre nedreptatea ómenilor trebue sĕ fi fost așa de hotărîtóre, încât nicĭ una nu rĕspunse nimic, și nu departe de mine se formă un grup în jurul unei strălucitóre florĭ de mac crescută înalt.

Eu băgasem de mult de sémă, că cei din jurul séu îșĭ ținuseră capetele vîrîte unul într'altul și că nu luaseră parte la cérta aceea așa de puțin măgulitóre pentru mine. Când se făcù acum pausa acésta, Agliciul strigă, legănându-șĭ tare clopoțelul:

— Tăcețĭ, tăcețĭ, surorelor. Flórea macului vré sĕ ne povestéscă ceva!

— Flórea macului ne povestesce, se audi peste tot, — tăcere, tăcere!

Și toțĭ ascultară, toțĭ și trestia, care tocmai îșĭ sfârșise lunga ei poesie.

Flórea macului se întinse pe códa-i subțire, se uită împrejur și pe urmă dete din cap de câte-va orĭ încóce și încolo.

Eu mĕ așteptam sĕ facă nazurĭ, sĕ aștepte sĕ fiă rugată mult, credeam, că va dice, că e răgușită orĭ cine scie ce. Dér se vede, că florile n'au ajuns sĕ aibă obiceiul acesta, căcĭ flórea macului începù sĕ povestéscă fără a se codi:

— Vrețĭ sĕ mĕ ascultațĭ?.... Bine; atuncĭ am sĕ vĕ povestesc, cum după nisce tradiții vechĭ, care s'au trecut în specia mea din generație în generație, Florile macului îșĭ datoresc viața unei întêmplărĭ cu totul ciudate; căcĭ nu trebue sĕ credețĭ, că la crearea lumei noi, florile, am fost tóte sĕmănate de-odată pe pământ. Nu, de loc; am venit una după alta, și s'a întêmplat atuncĭ cum se întêmplă acuma primăvara.

— Dér cum se petrec lucrurile primăvara? o întrerupse Macul sĕlbatic.

— Intrébă și tu pe Ghiocel, rĕspunse Flórea macului, căcĭ el se ivesce mai de timpuriu; dér pe mine sĕ facĭ bine sĕ nu mĕ mai turburĭ în istorisirea mea.

Ghiocelul, care nu prea era luat în sémă, ba chiar, pe care mulțĭ îl credeau prostuț — pe când vĕrusĕu, Brebenelul, pentru-că primise mai multă crescere, era ceva mai bine vĕdut — era și bucuros și încurcat, că îi venise și luĭ odată rêndul sĕ vorbéscă, și o ușóră roșață trecù peste foițele cele albe, lucru ce adesea s'a băgat de sémă la acéstă flóre mică. Pe urmă îșĭ ridică capul recunoscĕtor cătră înalta'i protectóre și povesti, fără ca sĕ mai aștepte sĕ fiă întrebat:

— Ce rĕu vom fi făcut iernei, de ne portă noue, bietelor florĭ, atâta mânie, nu pot sĕ sciu, și părerile sunt fórte deosebite asupra acestui lu-

naliste sunt fórte numerose în Austria. Fiă-care popor îşĭ are representanţii sĕi în camera Austriei.

Ei bine, naţionalităţile din Austria reacţionară se bucură de dreptur̆ naţionale, a căror simplă numire este de ajuns în Ungaria, pentru-ca cineva sĕ fiă declarat „trădător de patriă“ şi aruncat în puşcării.

Cu tóte aceste drepturĭ naţionale, cele mai multe naţionalităţĭ din Austria sunt nemulţămite şi luptă cu extremă înverşunare pentru revindicarea unei serii întregĭ de alte drepturĭ naţionale pentru a se constitui în individualităţĭ de state.

Dér ceea ce este important, aceste naţionalităţĭ *pot lupta* pe teren parlamentar şi extra-parlamentar, pentru-că legile Austriei prevĕd, deşi in mĕsură restrinsă asemenea drepturĭ, ér legile sunt respectate.

Mai deunădi contele Badeni a făcut în cestiunea naţionalităţilor următórea declaraţiă:

„Restabilirea séu cel puţin pregătirea împăcării naţionalităţilor trebue sĕ fiă considerată de fiă-care guvern *drept una dintre cele mai de căpeteniă probleme.*

„Decă voim sĕ ajungem acest scop, aplicarea de mĕsurĭ unilaterale este eschisă. *Pacea între naţionalităţĭ este mare necesitate pentru stat.* Dér şi statul este o necesitate pentru naţionalităţile, ce rivaliséză între sine. Aceste cestiuni se pot resolvi numai cu tact şi reciprocă bunăvoinţă, şi *nu este permis, ca cu acest prilej, vr'o naţionalitate sĕ fiă lăsată pradă altei naţionalităţĭ*„.

Ei bine, décă in situaţia în care sĕ găsesc naţionalităţile din Austria, şi faţă cu asemenea disposiţii din partea guvernului aceste naţionalităţĭ luptă fără răgaz, — şi bine fac — ce ar trebui sĕ facă naţionalităţile din Ungaria în situaţia lor?

Insĕ aceste naţionalităţĭ nu pot face mai nimic de sémă *tocmai* pentru-că între Austria şi Ungaria este o deosebire imensă

Şi cu tóte acestea, Maghiarii mai au sfruntarea de a vorbi de Austria „absolutistă“, şi de Ungaria ca despre „patria liberalismului şi a democraţiei“!

E culmea cinismului!

Pacea Italiei cu Menelik.

Intre Italia şi Menelik s'a făcut pace. Maiorul italian Nerazzini a împărtăşit guvernului din Roma şi condiţiunile pe temeiul cărora s'a ajuns la pace.

Art. 1 al tratatului privesce încetarea inimiciţiilor; între cele două ţĕrĭ va domni de acum încolo pace şi amiciţie. — Art. 2 prevede anularea tratatului din Uciali. — Art. 3 stipuléză recunóscerea independenţei necondiţionate a Etiopiei. — Art. 4 sună astfel: De óre-ce părţile contractante nu s'au unit asupra deţĕrmuririi definitive a teritoriilor lor şi sunt animate de dorinţa de a nu întrerupe tratările de pace din causa acestei divergenţe, rĕmâne convenit, că în cursul unui an delegaţĭ specialĭ ai ambelor state vor stabili fruntariile pe basa unei înţelegerĭ amicale. Până atuncĭ se va respecta *status quo ante* şi linia de fruntarie Mareb-Belesa-Muna. — Art. 5: Până la delimitarea definitivă a graniţelor, guvernul italian se obligă a nu ceda nicĭ un teritoriu unei alte puterĭ; în casul când ar face-o, teritoriul cedat va cădé sub supremaţia Etiopiei. — Art. 6: In interesul relaţiunilor comerciale şi industriale se póte încheia încă o convenţiă. — Art. 7: Tratatul actual va fi comunicat puterilor de către părţile contractante. — Art. 8: Tratatul va fi ratificat în timpul unei lunĭ dela data încheierei.

Convenţia privitóre la liberarea prisonierilor conţine stipulaţiunile următóre:

1. In urma tratatului de pace prisonierii sunt liberĭ. Regele Menelik îi trimite pe toţi înapoi la Harrar, spre a-i puté îndrepta, după ratificarea tratatului, la Zeila. 2. Societatea crucei roşii italiene îşĭ póte trimite secţiunea la Gildesa, spre a lua în primire pe prisonierĭ. 3. Italia va restitui guvernului etiopean cheltuielile făcute cu întreţinerea prisonierilor. Negusul declară, că nu fixéză nicĭ o sumă, ci are încredere în guvernul italian.

Scirea despre încheierea tratatului de pace a făcut o impresie bună în Italia. Faptul, că delimitarea graniţei a fost amânată, a provocat, ce e drept, óre-carĭ nemulţumirĭ, totuşĭ impresia generală e favorabilă, mai cu seamă, că se scie acum, că prisonierii sunt liberĭ.

Din comentariile pressei italiene relevăm următórele:

„Popolo Romano“ recunósce, că s'a obţinut tot ce s'a putut obţinea, dér se teme, că delimitarea ulterióră a graniţelor ar mai puté provoca desbinărĭ.

„Don Chisciotte“ laudă prevederea şi energia guvernului, care nu numai că a menţinut intact teritoriul coloniei, dér l'a şi lărgit dincolo de graniţele stabilite prin tratatul dela Uciali.

Diarele oposiţiei judecă cu asprime tratatul preliminar.

„Nazione“ scrie, că e ruşinea cea mai mare, ce s'a făcut până acum Italiei.

Diarul „Roma“ acusă pe primul-ministru di Rudini de călcare a cuvêntului, pentru-că a semnat pacea fără a fi obţinut făgăduiala Negusului, că nu se va supune supremaţiei vr'unei alte puterĭ.

SCIRILE DILEI.

— 9 (21) Noemvre.

Ocuparea scaunelor episcopescĭ vacante. O telegramă din Roma spune, că Papa Leo XIII va numi, după putinţă, în Consistorul dela 30 Noemvre pe episcopii scaunelor vacante din *Lugoşiu*, Cincĭ-biserici şi Rozsnyo. Guvernul unguresc stă de mult în pertractărĭ în privinţa acésta cu Vaticanul, însĕ până acum Sântul scaun n'a acceptat recomandările guvernului.

—o—

Voce francesă despre esposiţia milenară unguréscă. Este sciut, că tămbălăul milenar şi esposiţia s'au încheiat c'un mare deficit moral şi material. Foile francese încă scriu despre esposiţia milenară ungurésca, şi încă în mod nu prea măgulitor pentru jupânii dela cârmă. Fóia *„La Croix“* scrie următórele: „Têrgul de negoţ jidano-maghiar nu s'a putut încheia altfel, decât c'un *deficit de 5 milióne.* Resultatul acesta nu este nicĭ o mirare, după-ce afară de Maghiarii jidanĭ n'au mers la Budapesta decât câte-va sute de speculanţĭ din străinătate, ca sĕ privéscă acest „foire“ milenar al rĕmăşiţelor vechilor cavalerĭ maghiarĭ jidoviţĭ“.

—o—

Alma Dunca de Schiau, după cum scriu diarele din Budapesta, *a murit* în Londra în 15 Noemvre n. *Alma Dunca de Schiau,* fiica cunoscutei familii nobile române Dunca de Schiau, a fost măritată după un american bogat cu numele *George William Marytt.* „Magyar Hirlap“ spune, că tînĕra păreche sosi în 14 l. c. séra din New-York la Londra, instalându-se într'un hotel de frunte. Tînĕra femeiă obicĭnuia sĕ ia în fiă-care séră o mică cantitate de opiu, ca sĕ pótă durmi mai bine. Diminéţa, în 15 l. c., când bărbatul ei se sculă, îşĭ află nevasta mórtă. *Alma* era de o rară frumseţă, şi pe timpul când petrecea cu familia în Budapesta, făcea furóre în cercurile înaltei societăţĭ. Se bucura de-o înaltă cultură şi era măeastră în jocul de pian. Despre amĕnuntele morţii ei nu se scie încă nimic positiv.

—o—

Érna. Timpul s'a schimbat de-odată şi pe neaşteptate. Incă ieri şi dilele trecute părea, că érna n'o sĕ ne salute curênd. Temperatura era ca primăvara, ba s'a întêmplat se vedem chiar şi un curcubeu pe ceriu. A fost însé numai un vis înşelător. De asérâ a început se cadă fulgĭ de nea şi tótă nóptea a nins necurmat. Adĭ diminéţă strat respectabil de zăpadă acopere pămêntul. Têmpa nóstră pare un moşnég din vremurĭ bĕtrâne, cu plete albe şi lucitóre. Érna decĭ ne-a salutat!

—o—

Biserica St. Nicolae din Scheiü: Mâne, Dumineca (10 Nov. v.) va predica părintele Dr. V. Saftu.

—o—

Festivitatea Stroescu. Mâne, 10/22 Nov., se va serba în biserica rom. din Gróverĭ un părăstas în amintirea fericitului *Mihail Stroescu,* generosul donator şi patronul nemuritor al meseriaşilor românĭ, ér după amédĭ la órele 2, în sala de desemn a scólei comerciale rom., se vor împărţi din fundaţiunea rĕposatului haine între elevi de meserii.

—o—

Descoperirĭ archeologice la Turnu-Severin. D-l Tocilescu, profesor la universitatea din Bucurescĭ, a intreprins săpăturĭ archeologice la Turnu-Severin pe un teren bogat în rĕmăşiţe romane. Până acum s'au descoperit case antice, turnurĭ, monede, schelete omenescĭ etc. După ce va fi fotografiat şi cercetat aceste relicuii romane, d-l Tocilescu se va duce la Roma, unde va prepara un studiu special asupra nouĕlor descoperirĭ.

—o—

Un nou institut românesc de banĭ se va înfiinţa încurênd în comuna Feleacul săsesc din comit. Solnoc-Dobêca, după cum se póte vedé şi din convocarea, ce-o publicăm mai jos. Noul institut de banĭ, cum ni-se scrie, şĭ a ales ca organ pentru publicaţiunile sale oficióse „Gazeta Transilvaniei“.

—o—

Reforma pressei în Rusia. Gazetarii rusescĭ au fost înaintat un memorand către Ţar în interesul reformei pressei, în care cereau sĕ se dea drept de liberă editare, ştergerea censurei, suspendarea procedurei administrative etc. Acum se dice, că causa memorandului stă fórte bine, căcĭ ministrul rusesc de interne lucréză un proiect pentru ştergerea censurei diaristice. De favorul acesta s'au bucurat până acum numai foile din Moscva şi Petersburg; acest favor se va da pe viitor diarelor din întrégă împĕrăţia. De aicĭ înainte fiă-care va avé drept a înfiinţa o fóiă, décă va fi liber de bănuelĭ politice. Redactorul-şef al foii însĕ, va trebui sĕ aibă pregătire academică. Delictele de pressă se vor pertracta pe viitor înaintea tribunalelor.

—o—

Radele Röntgen şi orbii. Renumitul inventator *Edison,* a declarat înaintea unui corespondent al fóiei „New-York Herald“, că cu ajutorul radelor Röntgen, orbii îşĭ pot redobêndi vederea, orĭ în ce stadiu înaintat ar fi orbia. Edison a făcut încercărĭ cu doi orbi şi i-a succes a-i face se vadă cum se cade. Descoperirea acésta ar fi de mare însĕmnătate şi bine pentru omenire.

—o—

Societatea filarmonică rógă pe onoraţii membri, ca biletele de intrare pe lângă cuponul 1 sĕ binevoéscă a-le resoumpĕra dela d-l anticuar Wilhelm Hiemesch, cel mult până Miercurĭ la amiadĭ 25 l. c.

—o—

Preţul vinurilor române. Preţul vinurilor din podogriile române, care în timpul din urmă scădúse cu desĕvêrşire, a început din nou sĕ se urce. Casse importante din străinătate, au trimis representanţĭ pentru a cumpĕra cantităţĭ marĭ de vin. Vadra de vin, care s'a vêndut până

---

cru. Atât numai se scie hotărît, că nu póte sĕ ne sufere şi că nu se lasă până ce nu ne alungă pe tóte de pe pămênt. Dér nicĭ domnia ei nu ţine vecĭnic, şi după dênsa vine prietina nóstră cea mai bună: Primăvara. Ea se uită mâhnit de tot în juru-i vĕdênd, că din toţi copiii ei şi de tóte feţele, şi pe carĭ la plecare îi recomandase Verei aşa de fierbinte, nu mai vede nicĭ unul, şi trebue sĕ-şĭ înfăşóre pĕrul în valurĭ lungĭ cenuşii, căcĭ n'are încă nicĭ o floricică séu frundă, cu ce sĕ-şĭ împletéscă o cunună. Atuncĭ trece cu mâna ei dragă şi caldă încet peste pămênt şi face semn şi-şĭ chiamă iubitele, cărora nicĭ uneia nu-i vine sĕ-şĭ scótă capul afară, căcĭ sunt încă spăriate, aşa de rĕu le-a îngrozit érna cea aspră. Şi spaima acésta e întemeiată, căcĭ se găsesc pilde când érna, deşi plecase de mult, tot s'a întors şi a isbit florile peste capete. Totuşĭ sunt unele florĭ, de-o fire deosebit de prietinósă, care nu vor sĕ facă pe Primăvara sĕ aştepte mult şi i-se ivesc în faţă mai de grabă. Aşa e buna Micşunea. Dér când se uită în jurul ei, şi vede, că pămêntul e încă aşa de gol şi dintre tóte surorile d'abia aşa de puţine înviorate, atuncĭ se sparie şi ea şi îşĭ vîră sfiósă érăşĭ căpşorul sub frundele cele verdĭ. Ómenii dic, că e modestie, dér e mai mult frică; şi atuncĭ se deşteptă în Micşunea marele dor după prietine, dor pe care şi-l arată prin mirosul ei plăcut. Sĕrmană Micşunea! Dorul ei rĕmâne neîmplinit, căcĭ, când sosesc florile celelalte, timpul ei a trecut de mult, dér pentru-că se simte tot mereu atras către dênsele, iese uneorĭ în tómnă pentru câte-va dile, şi îşĭ împacă dorul. Acésta e şi pricina, pentru care atuncĭ nu mai mirósă aşa de plăcut, ca pe când înflorescе pentru întâia óră.

— Acum, aşa se petrece primăvara, îşĭ reluă Flórea macului istorisirea, şi în tocmai aşa s'a petrecut şi la creaţiune. O flóre a venit după alta. Dér pe timpul de pe când încep tradiţiile mele, erau multe florĭ adunate, şi era cu adevĕrat frumos pe pămênt, căcĭ pretutindenĭ domnea bucuriă şi unire. Ómenii şi animalele trăiau pacĭnic la un loc, şi numai veseliă era de diminéţa până séra. Dór o singură fiinţă, singura în tótă creaţiunea cea mare, nu împărtăşia acéstă fericire obştéscă şi rătăcia tristă pe pămêntul cel tinĕr; acéstă fiinţă era Nóptea. „De ce era tristă?“ o sĕ mĕ întrebaţĭ. Sĕ vedeţĭ de ce: ea era singură pe lume, pe când fiă-care din celelalte fiinţe avea câte-un tovarĕş; şi fericire e óre cea pe care nu o poţĭ şi altuia împărtăşi?... Pe lângă acésta, Nóptea înţelegea din ce în ce mai mult, — lucru ce ar fi vrut sĕ şi-l ascundă singură, — că ea era singura fiinţă, de care ceilalţĭ nu se apropiau cu dragoste. Căcĭ măcar că-şĭ aprindea de bună voie micuţele ei lămpĭ, tot ascundea ómenilor şi animalelor frumseţile pămêntului şi din pricina acésta toţĭ o ocoleau. Nu că 'i se plângeau ei pe faţă, dér după bucuria, cu care era salutat diminéţa Sórele, se vedea destul de lămurit, cât de puţină dragoste aveau pentru Nópte. Acésta vedĭ bine, că o mâhnia, căcĭ ea era bună şi iubitóre, şi îşĭ ascundea capul în vĕlul cel mai des şi astfel îşĭ vărsa amarul. Acésta ne atinse pe noi, florile, carĭ eram fórte milóse; şi pentru-că toţĭ şi tóte fugiau de dênsa şi o ocoleau, căutarăm noi, măcar, cât puturăm sĕ-i alinăm durerea, sĕ-i facem bucuriă pe cât ne lăsau puterile.

Dér noi n'aveam alta sĕ-i dăm, decât numai colorĭ şi mirosurĭ, şi Nopţii nu 'i-a plăcut nicĭ-odată mult culorile. Astfel încât îi păstram mirosurile nóstre cele mai frumóse, ba unele dintre noi, nu-şĭ da de loc mirosul dina numai pentru ca sĕ şi-l dea tot ca dar Nopţii, — şi obiceiul acesta şi l'au păstrat şi până acum.

Tóte lucrurile acestea însĕ nu puteau sĕ mângăie pe jalnica Nópte, şi în durerea ei se aruncă dinaintea tronului creatorului şi îi dise:

— Părinte a Tot Puternic, tu vedĭ cum toţĭ şi tóte sunt fericiţĭ în creaţiunea ta, numai eu rătăcesc pe pămênt lipsită de bucuriă, sin

și cu 50 banĭ, astădĭ se vinde cu 1 leu 80 banĭ.

—o—

Călindarul Plugarului pe 1897, edat de Tipografia *„A. Mureșianu“* din Brașov, a eșit de sub tipar și se espedéză dilnic. Acest călindar intră acum în anul al 5-lea, având un cuprins tot mai bogat și mai interesant. De astă-dată în călindar se cuprind și mai multe chipurĭ frumóse. Pe pagina primă se află portretul fericitului întru pomenire *Ioan Barac*, marele scriitor poporal dela începutul acestui veac, ér în text se află scrisă istoria vieței și lucrărei lui. Partea calendaristică este mai bogată ca până acum, îndreptându-o și imulțindu-o după trebuințele ivite, însemnând până și evangeliile, ce sunt a se ceti în fiă-care Dumineca. Pentru a economisi din spațiu, mĕsurile dĕ lungime și greutate, competințele de timbre și tacse, taxele pentru postă și telegraf etc. s'au cules cu litere micĭ de tot. Mai ales tarifa pentru telegrame și taxele postale pentru scrisorĭ și pachete s'au adus pe lung și pe larg după cele mai nouĕ ordinațiunĭ postale. Têrgurile sunt de-asemenea îndreptate și corectate. Urmézĕ Introducerea de Ioan *Georgescu*, și apoi vine parte literară. Acéstă parte este mult mai bogată ca în călindarele din anii trecuțĭ, cuprindĕnd ea singură vre-o 42 pagine cu cele mai frumóse istorisirĭ, poesii etc., tóte scrise pentru popor și fórte interesante. In partea economică de-asemenea se află o seriă bogată de articulĭ de mare interes pentru plugarĭ, precum: Rotațiunea în economia comassată, Lucrarea pământului, Tovĕrășiile economice, Intrebuințarea vacilor la lucru, Pășunatul vitelor, Văruitul grâului de sĕmĕnță, Legumile bostănóse, Culesul și pĕstratul pómelor și altele. La urmă vin felurite poveṭe, glume etc. cum și o mulțime de anunțurĭ.

Călindarul se află de vêndare la „Tipografia A. Mureșianu“ în Brașov și la librăria N. Ciurcu; costă și de astădată *numai 25 cr.*, ér trimis prin postă 30 cr. Celui ce cumpĕră de-odată mai multe esemplare, li-se dă rabatul cuvenit.

NECROLOG. **Emilia Marcu n. Roșca**, preoteșă în Noul-săsesc și membră ordinară a „Reuniunei femeilor romane gr. cat. din Blașiu“, după o bólă grea (typhus) de douĕ sĕptĕmânĭ în 7 Novembre șĭ-a dat nobilul suflet în mânile Creatorului în al 27-lea an al etății și al 5-lea al fericitei sale căsĕtorii. Pe rĕposata o deplânge neconsolabilul ei soț Simion Marcu, preot gr. cat. în Noul-săsesc, fiica sa Malvina în etate de 4 anĭ și numeroșii consângenĭ și afinĭ.

— **Lucreția Andreșan**, fiica d-nei Ana Andreșan, preoteșă vĕduvă în Pata, a rĕposat în diminéța dilei de 16 Novembre n. c. în etate de 19 anĭ.

Dumnedeu le odihnéscă în pace!

Rĕmas bun.

D-l *Virgil Șotropa*, care timp de trei anĭ a făcut parte din Redacțiunea nóstră ca colaborator intern, s'a depărtat dilele acestea dintre noi pentru a-șĭ ocupa postul de profesor la gimnasiul din Năsĕud, unde a fost ales.

Iubitul nostru confrate — în care gimnasiul din Năsĕud a făcut o achisițiune din cele mai bune — îĭ dorim din inimă succes deplin în noua sa carieră, lăsând tot-odată sĕ urmeze aci următorul rĕmas bun, pe care d-sa îl adreséză din incidentul depărtărei sale:

Năsĕud, 18 Nov. n. 1896.

Tuturor prietinilor și cunoscuților mei din Brașov și jur, cu carĭ din causa scurțimei timpului n'am putut conveni înainte de plecarea mea la Năsĕud, unde am fost chemat la postul de profesor gimnasial, le adresez pe calea acésta salutările mele și le dic rĕmas bun și sĕ ne vedem cu bine!

Virgil Șotropa.

Convocare.

Onoratele Dómne membre ale Reuniunei femeilor române din loc, se convócă prin acésta la *continuarea adunării generale ordinare*, ce se va ține Mercurĭ în 13 (25) l. c. la 3 óre p. m., în sala cea mare din edificiul șcólelor.

Singurul obiect: modificarea statutelor.

Brașov, 9 (21) Noemvre 1896.

Agnes Dușoiu, președintă. — **Lazar Nastassi**, actuar.

Miseriile nóstre.

Bran, în Noemvre 1896.

Locuim în 10 comune brănene, pe cóstele munților Buceciului și Pétra Craiului până sus la frontiera cu România. La noi în Bran cucuruz nu se face, căcĭ este locul sus și rece. Comuna Fundata și Sirnea sunt situate tocmai la frontieră în înălțime de peste 1200 metrii. Aicĭ se fac numai picioicĭ și câte puțin grâu de primăvéră și puțin ovĕs. Locuitorii brănenĭ, carĭ mai înainte aveau marĭ economii de vite în pășiunile României, de când cu strîmtorarea acelor pășunĭ au sĕrăcit de tot. Trăesc mai mult ca lucrătorĭ în România, apoi din mic negoț, puțină economiă de vite și din industrie de casă.

Ne ținem de nefericitul comitat al Făgărașului. Mulțĭ dintre locuitorii Branului prin lipsele și comunicațiunea lor locală, sunt necesitațĭ ca mai în tótă diua sĕ trécă frontiera în România cu vitele lor, după cucuruz și alte lipse, adeseorĭ după lemne, ba chiar și după apă.

Pentru-ca sĕ nu sufere poporul, s'a făcut și din partea regimului multe înlesnirĭ în comunicațiunea dilnică peste frontieră și înapoi. Aceste înlesnirĭ însĕ câte-odată în mod arbitrar au fost restrînse séu neîmplinite de unele organe administrative dosnice și nepricepute, numai spre șicanarea bietului popor. In timpul mai din urmă am ajuns éră acolo, de umblă ómenii înzadar pe la D-nii din Bran, ca sĕ le dea obicinuitele bilete locale de trecere peste frontieră. La pretură suntem respinșĭ de resfățații funcționarĭ mititei și mărginițĭ. Dér credem, că-șĭ vor veni în fire și aceștĭ micĭ pigmei și nu vor mai șicana fără causă poporul. Cu prim-pretorele Borosnyai nu putem vorbi, căcĭ pe el atât de tare l'a fericit și îmbuldit cu nemărginita sa grațiă și protecțiă rudenia sa fișpanul Bausnern, încât adĭ sdruncinat de povara oficiului prea greu pentru el, mai numai póte duce greutatea marei fericirĭ și protecții.

Este slăbit și bolnav de tot; se dice paralisat. Nu îl poțĭ pricepe când și așa deabia vorbesce.

Apoi noi dicem: Vedĭ, puterea lui Dumnedeu mare este! Până nu venise Bausznern la Făgăraș, Borosnyai a fost om blând și modest și căuta sĕ-șĭ facă datoria ca pretor în Făgăraș. Déră Bausznern cât a venit aicĭ s'a pus față de Românĭ pe muncă nimicitóre, ca sĕ facă numai loc rudeniilor și sateliților lui. După ce a alungat pe vice-comitele Grămoiu, s'a năpăstuit cu tótă furia asupra prim-pretorului Mețian dela Arpaș. L'a suspendat din oficiu. Apoi l'a făcut de s'a pensionat, ca așa cu tot prețul sĕ-ĭ facă loc lui Borosnyai. Nu 'i-a fost d-lui Bausznern milă nicĭ de omul chinuit pe nedrept, nicĭ de familia cu cei trei copilașĭ micuțĭ ai lui. Nu, nu 'i-a fost milă de loc. L'a dat afară din serviciu și curênd după aceea a pus în locul lui de prim-pretor în Arpaș pe Boroșnyai. Pe Mețian însĕ, după cum bine se scie, l'a trimis degradat ca pretor aicĭ în Bran. Mețian, bietul, lovit în sentimentele lui de om și chinuit la estrem, s'a îmbolnăvit rĕu mai în urmă, tot mereu se văeta, că-l persecută fișpanul trimețĕnd asupra lui chiar și un urs, și că el n'a făcut nimica rĕu, ca sĕ-l persecute. De aicĭ din Bran rĕu bolnav și paralisat a fost dus la cura medicală la Clușiu, unde a și murit deplâns de biata lui soțiă devenită vĕduvă și de 3 orfanĭ micuțĭ.

Și étă! Mare e puterea lui Dumnedeu! A ajuns și Borosnyai dela Arpaș în Bran tot așa în urma rĕposatului Mețian. Déră neînduratul fișpán a chinuit și pe alțĭ fórte mulțĭ singuraticĭ funcționarĭ românĭ și pe nevinovatele lor familii; li-a luat la mulțĭ fără nicĭ o causă și fără pic de frică de Dumnedeu pânea de tóte dilele din mână și din gura copiilor lor și o a dat neputincioșilor lui argațĭ și rudenii. La asta sĕ cugete D-l Bausznern și sĕ se îngrozéscă însu-șĭ de tristul și jalnicul resultat al faptelor sale, căcĭ pe lângă acésta serviciul administrativ în care adĭ mulțĭ ștupidĭ și nevrednicĭ dau o ticălósă direcțiune a decădut teribil; ca la noi nicăirĭ.

Te uimescĭ însĕ când cugețĭ, că D-l Bausznern a putut sĕ facă tocmai în acest comitat curat românesc cu Românii, ce a făcut! Dér cum sĕ nu facă, când ómenii independențĭ de ai noștri pentru interese locale și de nimica de ale lor, nicĭ-odată nu și-au ridicat vocea sincer și serios contra violențelor comise pe tóte terenele, ba póte că însișĭ ei, carĭ se strecurau așa tiptil și pe furiș, ca sĕ facă mătănii și elogiurĭ private asupritorilor, tocmai ei s'au bucurat și nu au desaprobat, necum alte abusurĭ, dér nicĭ măcar delăturarea celor mai bunĭ dintre ai noștri. Și acésta, ca așa sĕ-i îndatoreze pe stăpânĭ, ca așa sĕ le dea și ei lor și ómenilor lor pace. Corb la corb nu scóte ochii, ér cei cărora le sună în deosebĭ acésta, caute sĕ mĕ înțelégă.

Bine ar fi, ca vĕdĕnd desastrele de până acuma, cel puțin pe viitor sĕ se reculégă și ómenii noștri și sĕ apere sincer și desinteresațĭ causele nóstre românescĭ.

De altfel pe terenul vieței comitatense mai nu mai avem ce mai perde, — la atâta am ajuns.

X.

Clerul din archidiecesa Blașiului.

In tipografia Seminariului greco-catolic din Blașiu a apărut **„Șematismul veneratului cler al Archidiecesei Metropolitane gr. cat. a Alba-Iuliei și Făgărașului pe anul 1896.** Un esemplar din acest voluminos șematism (356 pag.) costă 1 fl. 10 cr. Se póte procura dela librăria archidiecesană din Blașiu. In sematism se cuprind mulțime de date privitóre la starea clerului în genere, a Capitulului metropolitan, a institutelor mai însemnate de învĕțămĕnt etc. etc.

Estragem din acest sematism următórele:

Dela înființarea sa (în 1698) și până adĭ în fruntea acestei archidiecese au stat 11 Metropolițĭ, respective episcopĭ. Anume: 1) *Atanasiu I. Angel Popa* (1698—1713); 2) *Ioan I. Giurgiu* (Pataki) de Strîmbul; 3) *Ioan Inocențiu Micu* (Klein); 4) *Petru Paul Aron de Bistra*; 5) *Atanasiu Rednic*; 6) *Grigoriu I. Maior*; 7) *Ioan Bob* de K. Monostor; 8) *Ioan Lemeny* de eadem; 9) *Alesandru I. Sterca Șuluțiu* de Cărpeniș; 10) *Ioan Vancea* de Buteasa; 11) *Victor I. Mihalyi* de Apșa, Metropolitul de adĭ, ales în 16 Aprilie 1893 și instalat în 26 Maiu 1895.

Capitulul bisericei catedrale a fost întemeiat în 1807 prin episcopul Ioan Bob, care în acest scop a lăsat o fundațiune pentru susținerea a șépte canonicĭ. La anul 1854 capitulul a fost înmulțit din partea Maiestății Sale încă cu trei membri, ca sĕ dică numĕrul total al posturilor de

---

guratică și neiubită și n'am nicĭ o ființă, de care sĕ mĕ pot lega în durerea mea. Diua fuge de mine cu tot dorul cu care alerg după dênsa, și, tot ca dênsa, tóte făpturile mĕ ocolesc. De acum a Tot Puternice părinte aibĭ milă de durerea mea și dă-mĭ un tovarĕș!

Atuncĭ Creatorul zîmbĭ cu milă, împlinĭ rugăciunea Nopței, creă Somnul și 'i-l dete de tovarĕș. Și se cunósce, că Dumnedeu l'a creat zîmbind, căcĭ somnul e fórte iubit, și împarte numai binecuvêntare, fericire și mângâiere...

Nóptea își luă prietenul în brațe și de aicĭ în colo începù altă viéță pentru dênsa. Nu numai că nu era singură, dér încă și inimile tuturor se prinseră cu dragoste de dênsa, 'i se devotară, de când somnul, favoritul tuturor viețuitorilor, venia cu dênsa, de cum alunga ea Diua de pe pământ.

In curênd se mai iviră și alte ființe drăgălașe în suita ei, copiiĭ nopței și ai somnului: Visurile. Ele treceau cu părinții lor pe pământ și repede au legat prieteșug cu ómenii, carĭ pe atuncĭ erau și ei ca nisce copii în inima lor.

Din nenorocire însĕ lucrul acesta se schimbă repede. Pasiunile se deșteptară în ómenĭ, și inimile lor se făceau tot mai întunecate și ér mai întunecate. Copiiĭ se strică lesne într'o societate rea, și așa s'a întêmplat, ca unele visurĭ prin legăturile lor cu ómenii ajunseră ușuratice, înșelătóre și uricióse.

Somnul băgă de sémă acéstă schimbare a copiilor sĕĭ și era gata sĕ gonéscă pe cei stricațĭ de lângă el, dér frații se rugară pentru dênșii și diseră:

— Lasă-ne pe frații noștrii; ei nu sunt așa de rĕi, cum s'ar crede, și noi îțĭ făgăduim, că după puterile nóstre o sĕ-i aducem ér la bine și o sĕ îndreptăm rĕul, ce vor fi făcut.

Tatăl împlinĭ dorința copiilor sĕĭ cei bunĭ, și așa rĕmaseră și visele cele rele pe lângă el; dér acestea — după cum ne-a arătat esperiența — se simt într'un chip uimitor atrase mai mult cătră ómenii cei rĕi.

— Ómenii însĕ se făceau din ce în ce mai rĕi. Odată unul sta culcat pe iérba plină de mirosurĭ în timpul unei nopțĭ încântătóre, și Somnul și Visele veniseră la dênsul; pĕcatul însĕ nu-i lăsă sĕ se facă stăpânĭ pe dênsul. In sufletul lui se vĕdi un gând gróznic, gândul sĕ ucidă pe fratele sĕu. Inzadar Somnul vărsă asupra lui picăturĭ liniștitóre din bățul lui fermecat; în zadar săreau și jucau în jurul lui Visele cu tablourile lor felurite, — el tot mereu se silea sĕ scape de sub puterea lor blândă.

Atuncĭ Somnul își chiămă copiiĭ la dênsul și le dise:

— Sĕ fugim încolo; acest om e nevrednic de darurile nóstre!

Si fugiră.

Când se mai depărtară, Somnul puse mâna pe bățul fermecat, mânios, că rêndul acesta nu își putuse arăta puterea, și-l virĭ în pământ.

Pe deasupra atârnau visele jucându-șĭ micile și feluritele tablourĭ ușóre, aeriane, pe care vruseseră sĕ le dăruiască omului. Nóptea vĕdù acésta, și suflă viață peste bățul fermecat, ca sĕ prindă rădĕcină în pământ. El înverdi și păstra într'însul ca și mai înainte picăturile, care aduc somnul. Și darurile Viselor luară forme de florĭ delicate, variate, ce se mișcă ușor. Așa ne-am născut noi Macii.

Istorisirea se sfirșise. Tóte florile din tóte părțile se plecară cătră povestitor mulțumind. Atuncĭ se și crepă de diuă. Când se lumină bine, foile unei Centifolii sburau rĕspândite prin pădure și se opriau tăcute dinaintea fiă-cărei florĭ pe lângă care trecea șoptind fiă-căreia câte un cuvênt melancolic de despărțire.

Și lacrimi se aflau pe tóte florile.

(„Biblioteca pentru toțĭ“).

canonicĭ este 10. Dintre acestea însĕ în timpul de faţă sunt ocupate numai şése, ér patru sunt vacante.

In archidiecesa gr. cat. a Alba-Iuliei sunt: 406.330 suflete greco-catolice cu 706 parochii şi 601 filie, 762 preoţĭ (secularĭ), 306 biserici de pétră, 444 biserici de lemn, 185 şcóle de pétră şi 347 de lemn, ér 180 lipsesc. Teologĭ seminarialĭ 57, teologĭ esternĭ 19, elevĭ ai institutului preparandial 66. Copii de şcólă sunt în archi-diecesă 46,498.

Invitare

la şedinţa comitetului Reuniunei învĕţătorilor românĭ gr. or. dela şcólele confesionalĭ din diecesa Caransebeşului, ce se va ţiné la 14 (26) Noemvre 1896 în localitatea şcólei gr. or. române din Boşa-Montană la 10 óre a. m.

La acéstă şedinţă P. T. Domnĭ: funcţionarĭ, membrii din comitet şi preşedinţii despărţĕmintelor Reuniunei sunt invitaţĭ a lua parte nesmintit şi tot-deodată rugaţĭ, ca sĕ notifice acestui presidiu participarea la şedinţă, eventual neparticiparea.

Programul şedinţei este următorul: a) Raportul preşedintelui Reuniunei despre revocarea adunării generale din acest an. b) Raportul biroului despre activitatea Reuniunei pe an. 1895/6. c) Raportul cassarului cu socótă anuală despre starea cassei şi a fondurilor Reuniunei pe an. 1895/6. d) Raportul bibliotecarului despre starea bibliotecei pe an. 1895/6. c) Resolvirea unor petiţiunĭ pentru ajutorarea din fondul Reuniunei. d) Luarea disposiţiunilor de lipsă pentru activitatea Reuniunei pe anul viitor 1896/7. e) Propunerĭ.

Presidiul Reuniunei:

Iuon Ionaşiu, preşedinte. *Ioan Marcu*, notar general.

In cestiunea „Albumului şcólei".

Cătră Domnii învĕţătorĭ.

In cestiunea „*Albumului şcólei*" etc. îmĭ iau voie a face următórele observărĭ, parte pentru a satisface cererilor unor colegĭ, parte provenite chiar din lucrările trimise deja:

1) La culegerea şi compunerea datelor din viéţa învĕţătorului, din trecutul şcólei unde a funcţionat séu funcţioneză de present, fiă-care e rugat, sĕ caute a espune totul în mod simplu, concis şi natural şi numai lucrurile cele mai importante, carĭ cred, că ar fi de interes public, conform cestionarului, ce am publicat.

2) Cestionarul respectiv îl am publicat şi separat, şi îl trimit gratuit celui ce mi-'l cere.

3) La numirea feluritelor lucrurĭ şi cestiunĭ şcolare, decă poporul pe acolo are vre-o numire proprie, deosebită de numirea generală, sĕ o întrebuinţeze şi învĕţătorul în parenteză, pe lângă numirea adevĕrată d. e. şcolarĭ începĕtorĭ (bucherĭ), Domnule învĕţător! (Nene dascăle! Neică dascăle, logofete dascăle, jupâne dascăle!), lecţie (tablă, scil tabla mĕ?) ş. a. m.

4) Sĕ se spună din trecutul şcólei şi aceea, cum erau întocmite băncile şi celelalte mobile de şcólă; ce plan sĕ urma pe atuncĭ la învĕţământ; pe ce scriau copiiĭ mai întâiŭ? Ce pedepse erau mai mult obicĭnuite în şcólă? Cum sĕ urma d. e. pe acolo pedépsa cu „măgarul" şi cum era închipuit acesta? ş. a.

5 Numele de persóne şi numirile de locurĭ sĕ se scrie cât se póte de corect şi mai mărişor, decât textul obicĭnuit, care încă se doresce a fi scris legibil.

6) Unii colegĭ odată cu trimiterea materialului necesar au trimis şi banĭ drept abonament. Aci observ *a nu trimite acum şi banĭ*, căcĭ acum n'am lipsă de parale, ci de material. Despre trimiterea banilor se va anunţa prin foi ulterior, *unde* şi *cui* sĕ se trimită spre deplină asigurare şi încredere.

7) Unii colegĭ voesc a li-se publica datele lor biografice fără fotografie. Dorinţa acestora sĕ admite, şi atuncĭ pentru acestia opul sĕ vine mai eftin.

8) Mulţĭ colegĭ mĕ rógă, ca sĕ prelungesc terminul pentru trimiterea materialului necesar, fiind-că mulţĭ numai acum s'au aşeḑat în posturile lor şi prin urmare n'au avut timpul necesar pentru lucru. Dorinţa acésta aflându-o de justă, cu ocasia de faţă **prelungesc terminul pentru trimiterea materialului necesar în cestiunea „Icónei şcólei române" etc. până la Pascĭ, 1897.** Cei-ce au însĕ materialul deja gata, sĕ binevoéscă a-l trimite cât mai curênd spre a-se puté revida, îndrepta etc.

Tot cu ocasia acésta, Vĕ rog, Iubiţĭ Colegĭ, a Vĕ interesa cu mai multă căldură, cu mai mult devotament de cestiunea, ce ne preocupă. Nu Vĕ luaţĭ după cei indiferenţĭ, căcĭ pentru ei şi pe viitor indiferenţa va fi plata lor.

Braşov, 8 Noemvre 1896.

I. Darin.

POVEŢE.

Reumatismul şi furnicile. Intre multele felurĭ de băi întrebuinţate până acum împotriva reumatismului, de sigur, că cea mai ciudată, decă nu cea mai bună, este baia de furnicĭ şi tratarea reumatismului prin furnicĭ e, în adevĕr, un remediu, care a dat resultate destul de bune până acum.

Nu de mult s'a constatat o ameliorare în starea sănĕtăţei reumaticilor pişcaţĭ de albine. Procedeul acesta însĕ nu e de loc plăcut.

S'a aflat, că veninul albinelor conţine o cantitate mărişóră de acid formic, compus, care, fără îndoială, are un bun efect asupra bolnavilor. Furnicile însĕ, au mai mult acid formic. De aci idea de a înlocui albinele prin furnicĭ. Negreşit, că ar fi mai bine sĕ se înlocuiască furnicile prin acidul formic.

Unele triburĭ indiene practică, de multă vreme, acest procedeu. In Rusia, mai cu sémă în împrejurimile Moscovei, ţĕranii bolnavĭ de reumatism, fac băi de furnicĭ.

In ce constau băile acestea?

Se caută furnicare. Se umple un sac cu furnicare, cu ouĕ cu tot. Sacul, legat bine, se bagă în apă fierbinte a băiei. Peste câte-va minute, apa din baie capĕtă un miros picant şi fórte tare de acid formic. Baia e gata. Ea esercită asupra pielei o acţiune iritantă şi repulsivă, şi astfel se produce o micşorare repede a durerilor reumatismale.

Dér nu numai acidul formic produce o derivare salutară. Acéstă substanţă nu se bucură de proprietăţĭ specifice. In tot casul, nu e nevoiă de furnicĭ, pentru a ne o procura. E destul sĕ turnăm în apa în care ne îmbăiem, acid formic. Trebue, însĕ, sĕ procedăm cu băgare de sémă şi sĕ nu şedem prea mult în bae, căcĭ pielea, în contact cu prea mult acid formic, se distruge, şi pacientul e ameninţat sĕ rĕmâe fără piele pe corp.

Mulţămită publică.

Magistratul Societăţii române de lectură din Lipova vine a aduce şi pe acéstă cale mulţămitele sale tuturor acelor domnĭ, carĭ au binevoit a contribui cu opurĭ la înmulţirea bibliotecii numitei societăţĭ.

Aducem în special Magnificelui Domn *Dr. Atanasiu Marienescu* mulţămitele nóstre cele mai adêncĭ, care prin donul de *110 opurĭ* în 180 volume a devenit unul dintrĕ cei mai marĭ spriginitarĭ ai acestei societăţĭ.

Lipova, din şedinţa magistratului „Societăţii române de lectură", ţinută la 15 Noemvre 1896.

Terentiu Opreanu, preşedinte. *Ioan Toma*, secretar.

ECONOMIA.

Ingrăşatul porcilor.

In timpul de acum, când bucatele aşa sunt de lesne, încât plugarul abia îşĭ póte scóte din ele la vênḑare preţul lucrului sĕu, când vitele încă sunt destul de lesne, încât şi aşa lesne abia se mai pot vinde: este o datorinţă pentru fiă-care plugar harnic, ca sĕ-şĭ mai întórcă privirea şi cătră alte ramurĭ economice, dela carĭ crede, că mai uşor póte ajunge la ceva stare şi avere. Unul dintre acestea ramurĭ economice este fără îndoélă şi îngrăşatul porcilor.

Până acum partea cea mai mare dintre plugarii noştri, au mărginit îngrăşatul porcilor la câte unul-doi pentru trebuinţele casnice, şi numai icĭ-colea mai vedeai câte unul îngrăşând şi pentru vênḑare. Astăḑĭ s'a sporit tare numĕrul acelor plugarĭ, carĭ ţin, cresc şi îngraşă porcĭ nu numai pe séma lor, ci şi pentru vênḑare. La acésta a contribuit negreşit şi preţul urcat, cu care se plătesc porcii, atât cei graşĭ, cât şi cei de rudă, care urcare îşĭ are isvorul sĕu de sigur în bóla neîntreruptă, ce a bântuit acum de câţĭ-va anĭ şi de care s'au prăpădit în unele ţinuturĭ porcii cu miile, făcênd daune însĕmnate economilor şi făcêndu-i în cele din urmă, ca chiar şi ei înşişĭ sĕ-şĭ cumpere porcii de lipsă pentru trebuinţele casnice.

Ingrăşatul porcilor se póte face dér, séu numai pentru trebuinţele casnice, séu şi pentru vênḑare. In casul prim, plugarul ţine câţĭ-va porcĭ acasă în curte séu coteţ, pe carĭ îi nutresce la început cu buruenĭ, foi de nap, apoi lobeniţe (bostanĭ), cartofĭ, bob, cucuruz şi făină. Tot aşa se urméză şi cu cei de vênḑare, când aceia nu sunt prea mulţĭ; decă însĕ cine-va vrea sĕ îngraşă un numĕr mai mare de porcĭ, cum cércă neguţătorii de multe-orĭ, apoi cumpĕră un anumit numĕr de porcĭ, sĕ ḑicem de pildă 100, şi se începe îngrăşatul dintr'una cu cucuruz, computându-se pentru fiă-care porc câte douĕ-trei hectolitri de grăunţe.

In asemenea casurĭ se cumpĕră porcĭ cam de aceeaşĭ mărime şi vêrstă, se socotesce preţul lor, apoi al cucuruzului, al servitorilor şi altele, şi după ce s'au îngrăşat se vênd după maja metrică măcelarilor şi altor fabricanţĭ de cărnurĭ. Cu îngrăşatul acesta se póte reuşi mai bine atuncĭ, când atât porcii cei slabĭ, cât şi cucuruzul sunt tare lesne şi astfel în starea aceea nu au preţ, decât schimbându-se în altă stare mai căutată la vênḑare.

Mai bine reuşesce îngrăşatul porcilor în mare (en gros), când este ghindă şi jir mult, carĭ nu sunt aşa scumpe ca cucuruzul, şi aşa pe lângă puţină cheltuială se póte îngrăşa un numĕr mare de porcĭ. La îngrăşatul porcilor în mare, fiă cu cucuruz, fiă cu ghindă séu jir, lucrul de căpetenia este, ca sĕ aibă apă curată nu numai pentru beut, ci chiar şi pentru scăldat, căcĭ la din contră pătimesce mistuirea, ba se pot chiar şi prăpădi mulţĭ.

Mama.

Esperienţa ne învaţă, că mama este aceea, care influinţéză în mod hotărît asupra desvoltării spirituale a fiilor sĕi. Nu însĕ tuturor mamelor li-a fost dat de sórte, ca avênd fii renumiţĭ, sĕ fiă şi ele renumite, de-órece simţul de delicateţă şi de tact al unei femei nobile a resistat tentaţiunei de a face sĕ se vorbéscă despre dênsa. Pentru tóte timpurile a valorat maxima lui Schiller, că cea mai bună femeiă este aceea, despre care se vorbesce mai puţin. Imprejurările sunt însĕ de multe-orĭ mai puternice decât voinţa omenéscă, şi geniile trebue sĕ le mĕsurăm cu altă mĕsură, decât pe ómenii comunĭ.

Se dăm unele esemple despre mamele vestite ale fiilor vestiţĭ, a căror nume sunt scrise cu litere de aur pe paginile istoriei, despre femeile, carĭ au strălucit nu prin raḑele venite dela fii asupra lor, ci ele însăşĭ au fost purtătóre de lumină. Aceste esemple dovedesc în mod netăgăduit, că calităţile cele marĭ de multe-orĭ îşĭ trag originea dela mamă, şi că între tóte influenţele, carĭ determină caracterul, fórte adeseorĭ cele mai esenţiale şi imediate sunt acele din partea mamei.

Aruncând o privire fugitivă asupra anticităţii intêlnim pe *Olympia*, mama lui *Alexandru cel Mare*, care era pe cât de frumósă, pe atât de poftitóre de domnie. Mama *Macabeilor*, ca şi a *Grachilor*, au fost nisce apariţe distinse şi istorice. Dintre tóte mamele din vechime, cea mai cunoscută este *Cornelia*, mama Grachilor. O fiică a puternicului Scipio, învingĕtorul lui Hanibal, dăruì soţului ei Tiberiu şése fiiĭ şi şése fiice, carĭ se bucurau de cea mai îngrijită educaţiune. Dér numai trei rĕmaseră în viéţă; cei doi cunoscuţĭ tribunĭ ai poporului, Tiberiu şi Caius Grachus şi Sempronia, care s'a căsĕtorit cu Scipio cel tinĕr, care a dărîmat Cartagena. Cultura ei adêncă şi fină se manifestă prin curăţenia şi eleganţa cu care mânuia limba ei maternă. Elocuenţa, spirituală şi patriotică, imprimă cu trăsăturĭ de foc în inima copiilor ei iubire cătră patrie. Deşi nu se amesteca în politică, totuşĭ urmărea cu un deosebit interes activitatea fiilor ei. Casa sa ospitalieră era deschisă pentru orĭ cine şi forma punctul central al ómenilor de sciinţă. Ea a fost mult onorată de puternicii pămêntului, din tóte părţile îi veniau darurĭ dela regĭ şi principĭ. Viaţa ei a fost plină de muncă, o luptă continuă. Dér sórtea ei a fost demnă de invidiat, căcĭ fiiĭ sĕi au ajuns la ceea-ce ţintesc toţĭ cei nobilĭ: *Numele neperitor*.

Incă fiind în viaţă 'i s'a ridicat de cătră popor un templu cu simpla inscripţiune: "Mamei Grachilor". Cornelia rĕmase la Romanĭ ideal de soţiă şi mamă.

După cum din întunerecul anticităţii, aşa şi din lumina timpurilor mai nouĕ strălucesc mame renumite.

Aşa este *Jeana d'Albret*, regina de Novara, mama lui Henric al IV, regele Franciei. Ea a fost aceea, care a însufleţit pe copilul ei la fapte strălucite militare şi prin esemplul unei guvernărĭ înţelepte a făcut din el un mare rege. Se îngrija de bună-starea poporului ei, ea vedea fericirea vieţii sale în iubirea supuşilor sĕi. A domni cu blândeţe şi dreptate, a susţiné liniştea şi pacea în lăuntru, a apăra ţéra în contra duşmanului dinafară, a promova bunăstarea poporului, erau problemele, ce şi le puse ca regină şi pe carĭ le împlinì cu sfinţenie. In órele ei de odihnă studia filosofia, istoria şi teologia, legile ţĕrii. Mulţĭ nenorociţĭ, carĭ erau persecutaţĭ şi maltrataţĭ în Francia pentru credinţa lor religiósă, se refugiau în Novara, unde aflau la dênsa ajutor şi sprijin. Spiritul ei bogat afla totdéuna mijlóce şi căi, pentru ca sĕ delăture pericolul ameninţător. Mintea ei luminată şi marea ei sciinţă promovară cultura supuşilor ei, ridicară spiritul poporului şi făcură sĕ înflorescă artele şi sciinţele.

Impĕratul Iosif II-lea avù a mulţumi mult mamei sale împĕrătescĭ *Maria Terezia*, care a fost una dintre cele mai escelente femei pe tron. Când murì ea, chiar şi duşmanul ei cel mai crâncen, Frideric II scrise: „Mórtea împĕrătesei mi-a causat durere; ea a făcut onóre tronului şi familiei ei; m'am rĕsboit cu dênsa, dér n'am fost nicĭ odată duşmanul ei".

Dintre maximele marei împĕrătese amintim una asupra căsătoriei. Étă cum se esprimă ea cătră iubita ei fiică *Christina*: „Femeia e supusă în tóte bărbatului şi sĕ nu aibă altă ocupaţiune, decât sĕ-i placă şi sĕ-i împlinéscă voinţa. Singura şi adevĕrata fericire pe acest pămênt este o că-

Timpul cel mai potrivit pentru îngrăşatul porcilor este atuncĭ, când nu e nicĭ prea cald, dér nicĭ prea frig, cum e în lunile de primăvară şi tómna bunăóra. Vara încă se îngrașă bine, decă au apă bună şi curată de beut şi de scăldat, mai greu se îngrașă iérna când e frig, de-órece acesta le suge multă putere din ei şi pe lângă aceea le îngheţă şi mâncările mai curgăciốse, decă stau prea mult în trócă. De aceea apoi peste iérnă nicĭ nu se pot îngrăşa cum se cade, decât cu cucuruz, făină uscată şi apă curată din isvor, după cum se îngrașă de pildă la cele mai multe morĭ din apropierea rîurilor.

Intre tóte animalele de casă, nicĭ unul nu este aşa lacom şi mâncăcios ca porcul, de aceea nicĭ unul nu póte ajunge cu grăsimea pe acesta. Dér grăsimea unui porc mai atârnă şi dela soiu (rassă) şi dela vêrstă. Astfel porcii mai tinerĭ ca de un an, nu se prea îngrașă aşa bine, de-órece ei mai mult cresc; tot aşa nu se prea îngrașă nicĭ cei jingaşĭ, carĭ umblă alegênd mâncările. Mai bunĭ de îngrăşat sunt cei mangolițĭ şi crețĭ, cu urechile marĭ şi plecoşate, botul şi piciórele mai scurte, trupul lung şi pěrul creţ. Aceştia se îngrașă uşor şi curênd şi ajung la o mărime şi greutate însemnată.

Economul, care nu are pentru îngrăşat soiul sĕu de porcĭ de curte, ci e silit ca sĕ-şĭ cumpere, trebue sĕ bage bine de sémă la cumpěrat, căcĭ cu porcul, care nu mănâncă cum se cade, va avea mai mult nĕcaz, de-órece acela numai alege şi strică bucatele. De aceea mai bine se cumpĕrăm porcĭ dela cunoscuţĭ, ér când cumpĕrăm din têrg, sĕ luăm cu noi şi ceva grăunţe, pe carĭ sĕ le aruncăm porcului, ce voim a cumpĕra, şi apoi sĕ ne uităm la el, că cum mănâncă: acela. care se repede curênd la grăunţe, şi le mănâncă iute şi lacom, de bună sémă, că va fi bun şi mâncăcios, éră acela, care vedem, că adună a lene câte un bob şi şi pe acesta îl mănâncă cu gura mórtă cum se ḑice, de bună sémă, că nu va fi prea bun şi mâncăcios.

Economul, care îngraşe porcĭ numai pentru trebuinţele casnice séu şi de vêndare într'un numĕr mai mic, se folosesce pe unele locurĭ de anumite coteţe înalte, în carĭ se bagă porcii şi se închid bine acolo, de unde nu se mai slobod până când nu se ucid. Metodul acesta de îngrăşat este fórte uşor pentru econom, de-órece porcul e silit sĕ stée tot acolo, sĕ mănânce, ce 'i se dă şi nu póte veni tot în uşă, de câte orĭ 'i fóme; nu este însĕ uşor pentru porc, fiind-că nu póte face mişcările de lipsă, nu se póte scălda, ci e silit a sta tot acolo ca şi un rob, care stare apoi şi are óre-care înrîurinţă asupra cărnii şi grăsimei. Mai bun e îngrăşatul de afară din curte, când adecă porcul mai póte face şi unele mişcărĭ şi se mai póte şi scălda din când în când.

La începutul îngrăşatului se dă porcului mâncărĭ mai puţine şi mai rele şi numai către sfîrşit 'i se dau de cele mai bune şi mai des. Când se nutresce cu grăunţe, ajung câte trei mâncărĭ pe ḑi, de sine se înţelege, că atuncĭ trebue sĕ 'i se dea atâta mâncare, până ce se satură.

Pe timpul îngrăşatului atât coteţele, cât şi trocile trebue sĕ se ţină în cea mai mare curăţenĭă, de-órece şi acestea au o înrîurinţă fórte însĕmnată asupra îngrăşatului; trebue sĕ 'i se pună mai departe porcului de îngrăşat din când în când şi sare în lătură, care-i face nutremêntul mai plăcut şi mai uşor de mistuit. Când se îngrașă în mare, atuncĭ se pune porcilor sdrobul de sare în curte ca la oi, de unde ling şi rup când le trebue.

Când se nutresc porcii numai cu grăunţe, atuncĭ trebue sĕ li-se dea şi apă curată de beut, ér când nu mai pot sdrobi grăunţele, acestea trebue muiate séu măcinate, ca sĕ le pótă sdrobi mai uşor. Când porcii se îngrașă numai pentru carne, atuncĭ se ucid séu se vênd îndată ce s'au încărnoşat bine, cum se ḑice, ér când se îngrașă şi pentru unsóre, atuncĭ se ucid séu vênd numai după ce vedem, că au pe ei grăsimea de lipsă.

Ingrăşatul porcilor se privesce la sate, pe cele mai multe locurĭ, ca şi o cumpĕnă, pentru mĕsurarea stărei materiale a unui econom, de-órece este în deobşte cunoscut, că cu cât stă cine-va mai bine, cu atât îngrașă porcii mai bine şi într'un numĕr mai mare, şi din contră, cu cât stă cine-va mai rĕu, cu atât îngrașă porcii mai slab şi într'un numĕr mai mic, séu nu îngrașă chiar de loc.

I. Georgescu.

Stejarul şi Păducelul.

(Fabulă).

Pe vatra lui stejarul sute de anĭ trăit'a,
Şi mândra lui coronă furtunĭ sute 'nfrun-
[tat'a,
Când — după multe vécurĭ étă, că vede el,
Chiar lâng'a sa trupină,
Că iese la lumină,
Mai sciu eu cum, de unde? — un fleac de
[păducel.
Stejarul îl primesce cu suflet veselos
Gândind: de şi nu-mĭ ḑeste de chiar nicĭ
[un folos,
Imĭ trec barem urîtul mai stând la povestit;
Privind spre el dér ḑice: „sĕ fii binevenit!“

. . . .

Acela-şĭ suc de-acuma hrănit'a pe-amêndoi
Şi păducelul şubred nu cunoscea nevoi,
Căcĭ mândrul lui tovarĕş cu braţe tarĭ
[păzia
Furtunĭ sĕ nu-l atingă
Duşmanii sĕ nu-l stingă
Cu gând rĕu şi năpraznic când se apropia.
....Un secol atuncĭ stejarul: crengĭ marĭ în
[jos lăsa
Cât nicĭ duşman, nicĭ vifor pătrundere n'afla;
Ér' când acum pericul departe era dus,
De sóre s'aibă parte, el le ridica 'n sus.
Părtaş de-atâta grije creştea cel păducel,
Dér că ai scos, nu crede, oltoiu cumva
[din el.
Sĕlbatec dela fire, sĕlbatec a rĕmas, —
Cum fost'a el atuncea, aşa este şi aḑĭ....
....Abia se 'ncripase şi locu-i pare strîmt
Şi ură simte 'n sine, cum toţĭ îngrațiĭ
[simt
In bine când se află şi giugiuliţĭ se sciŭ.
Aşa cel păducel
Fudul — amar de el,
In chip şi formă cércă
Stricare, ca sĕ facă:
Ortacului puternic — a vrașbii viclean fiu...
Intâiu ghimpii şĭ-ascute şi cu înverşunare
Şi ură diavoléscă, păreche care n'are,
In carne vie 'mplântă-i rănindu-l tot mereu.
In sus apoi se 'nalţă a cresce vrênd din
[greu,
Mai mare decât dênsul sĕ fiă cu orĭ-ce preţ
Şi-atuncĭ c'o lovitură sĕ-l culce la pămênt.
Acesta şi nu altul era-i gându 'ndrăsneţ,
Dér firea rîde 'n sine de-aşa un nebun
[gând.
La rădĕcină 'n urmă norocul îşĭ mai cércă.
„Sĕ-l dau cu tot afară,
Sĕmênţa chiar sĕ-i piară“ —
Ḑicea sumeţ în sine şi sapă, mereu sapă
Cu furiă nebună, de patima-i orbit
Numai se vêd-'odată al sĕu vis împlinit.
Stejarul tace, rabdă, aḑĭ, mâne, ḑi de ḑi
Din nebunia-i tristă — dór' soţul s'a trezi.

* *
*

A fi orĭ n'a fi, Dómne, tu singur o poţĭ sci,
C'un sfat însĕ din viéţă şi noi putem slugi:
Tu păducel netrebnic mai bagă minte 'n
[cap,
Căcĭ prea uşor se 'mbórdă carul ḑprea în-
[cărcat.
Stejarul şi 'n cădere — stejar rĕmâne el,
Turtesce şi 'n cădere un fleac de păducel.

Koevary.

Loc deschis.*)

Declaraţiă.

Subscrişii poporul din Verendin, ca membri ai sinodului, comitetului parochial şi representanţii comunalĭ, venindu-ne la cunoscinţă, cumcă iubitul nostru preot d-l George Ionescu e atăcat de un răutăcios şi mincinos în fóia „Gazeta Transilvaniei Nr. 187 de Dumінecă“, care espune multe murdării asupra persónei d-lui preot. In faţa acestor minciunĭ ne mai pomenite şi scorniturĭ tendenţióse, declarăm următórele:

Declarăm în mod conscienţios, cum-că noi suntem fórte mulţămiţĭ cu d-l preot al nostru George Ionescu, care de când sĕ află în comuna nóstră într'un timp scurt ni-a făcut multe bunĕtăţĭ, conducêndu-ne ca un adevĕrat părinte sufletesc pe căile adevĕrate, deşteptând în noi necontenit simţul religios-moral şi naţional şi dându-ne esemplul bun în tóte direcţiunile; sĕvêrşesce s. slujbe D-ḑeesci în tóte Duminecile şi sĕrbătorile cu tótă pietatea şi evlavia, spre mulţămirea tuturora, ne scóte din tóte nevoile şi numai lui D-ḑeu mulţămim, că ni-a trimis în mijlocul nostru un preot, care ne conduce şi ne păstoresce pe tóte căile, conform învĕţĕturilor mântuitorului Christos.

Tot-odată declarăm, că tóte espresiunele, respective întréga corespondenţă publicată de un anonim sub numirea „Moşneagul“ în Nrul 187 al „Gaz. Trans.“ la adresa iubitului nostru preot d-l George Ionescu, constă numai din minciunĭ şi scorniturĭ tendenţióse cu scopul de a defaima pe iubitul nostru preot; ér pe anonimul calumniator îl declarăm publice de om fără caracter şi de un mincinos infam.

Verendin, 10 September n. 1896.

Ienia Nicolae primar, Petru Ienia jurat şi membru al comitetului; Teodor Bosioc, Petru Munteau, Alexa Bossioc epitropĭ; Meilă Velescu jurat; Petru Curescu jurat; George Vellescu membru scolastic; Ioan Ienea membru în comitet etc. etc. (Urmézá încă vre-o 70 subscrierĭ.)

Turnibuca.

Turnibuca. Ce nume ciudat!

Era numele tipărit pe firma contului pe care fata mi-l adusese de la prăvălia de unde tîrguiam.

Fata îmĭ spusese de mai multe-orĭ, că tîrguie de la nisce *grecĭ*, ómenĭ fórte bunĭ, şi carĭ vênd mai eftin ca orĭ unde, şi îşĭ întemeia spusele ei, pe motivul — că de câte orĭ se ducea cu copilul în braţe la băcănie, „grecii“ dădeau copilului în totdéuna câte o bombónă.

De şese lunĭ de când tîrguiam de la prăvălia lui Turnibuca, nicĭ-odată nu fusesem curios sĕ-l cunosc; de astă-dată însĕ, m'am hotărît sĕ-i fac cunoscinţa.

Colţul stradei Ţĕranilor, No. 27, proprietatea D-nei A...

Plec, ér pe drum mĕ gândesc — sĕ-i vorbesc chiar pe limba lui: e o legitimă mândriă sĕ-i dovedescĭ străinului, că-i cunoscĭ limba, adese-orĭ mai desluşit de cât şi-o cunósce el însuşĭ.

Ii ḑic dér pe grecesce: *Kalispera, Kirie Turnibuca*, fără altă recomandaţie.

Turnibuca e mâi tînĕr de cât mine: între 22 şi 23 de anĭ, blond, statură potrivită, privirĭ de o uimitóre dulcéţă.

Imĭ rĕspunde romănesce: *Bună séra domnule*, şi mĕ poftesce sĕ iau loc pe scaun.

— Am venit sĕ-ţĭ achit contul, urmez eu tot pe grecesce.

Turnibuca îngâlbenesce, ca un om, care abia îşĭ póte stăpâni mânia.

— Nu sciu limba asta, domnule, şi mĕ iértă, decă nu-ţĭ pot rĕspunde.

— Se póte?!

— Am învĕţat'o, ce e drept — în şcólă, dér fiind-că urim pe grecĭ, din pricinĭ pe carĭ d-ta nu le poţĭ sci, nu mi-au rĕmas în minte dintr'însa de cât nisce crâmpeie nedesluşite.

— Ce fel, dumnéta nu eştĭ grec?

— Cu pĕrere de rĕu, nu.

— Atuncĭ?

— Armân de la Pind — pe carĭ grecii îi poreclesc *coţowlahĭ*, trĕba lor, — continuă Turnibuca; nouĕ ne place şi acéstă poreclă, căcĭ ne cunóscem cine suntem...

— Din ce loc, mĕ rog?

*) Pentru forma şi cuprinsul celor publicate sub rubrica acésta Redacţiunea nu ia rĕspunderea

---

sĕtoriă fericită. Totul atârnă dela femeiă, care trebue sĕ fiă plăcută, prevenitóre şi blândă“.

Sofia Dorothea, mama lui Frideric cel mare, avea un spirit puternic şi o minte pătrunḑĕtóre: Regele o iubea şi o adora. El, al cărui nume umplea lumea, avea timp ca sĕ dea atenţiune şi mamei sale. Când regele era în Berlin, mânca tot-déuna cu mamă-sa. Cu pălăria în mână, intra în camera mamei sale şi nicĭ-odată nu se aşeḑa pe scaun, până când nu-i permitea mamă-sa. Ea însĕ cum îl vedea îi ḑicea: „Fiiule, te rog şeḑĭ“.

Un nume mare îşĭ câştigă şi o altă principesă, căreia nu 'i-se preḑisese lângă leagăn, că odată va deveni mama unui nêm tinĕr de principe, care sĕ stăpânéscă ţĕrĭ puternice. *Letiţia Bonaparte*, simpla vĕduvă a unui notar din Ajaccio, care după fuga ei din Cornea trăia necunoscută şi nebăgată în sémă în Marsilia, a devenit Madame Mere a imperiului napoleonic.

Viéţa ei este o istorie întrégă. Ea era o femeiă de o energiă bărbătéscă şi de o voinţă neînfrântă; egal pasionată în amor şi în ură. Mişcătóre sunt rendurile ce le-a dictat unei dame împĕrătésa-mamă: „Nepoţii mei, copiiĭ mei mĕ rugau sĕ mĕ duc la teatru. Tot-déuna am refusat şi am privit acésta provocare, ca o ofensă. Nicĭ odată nu am putut eu înţelege dejosirea, în care am căḑut de când a murit împĕratul“.

Napoleon avŭ o mare iubire faţă de mamă sa în tóte timpurile. Incă pe insula S-ta Helena ḑicea el despre dênsa: „Mamei mele şi bunelor ei principii am sĕ mulţămesc eu fericirea mea şi totul, ce am făcut bine“. Ambiţiosul şi cerbicosul titan mai curênd o asculta pe ea. decât pe orĭ-ce alt om şi mai târḑiu se căi amar, că de ce n'a ascultat de sfaturile ei în culmea puterei sale. Ea nu se amesteca nicĭ-odată în politică, ci rĕmase cetăţeana din Rue St.-Demo. Cunoscută este frumósa ei scrisóre, pe care o adresă Suveranilor adunaţĭ la Aachen în 19 August 1818, pentru ca sĕ amelioreze tragica sórte a lui Napoleon; tot atât de mişcătóre este şi scrisórea către nurora ei Maria Louisa, în care rugă pe acésta sĕ intervină, ca soţul ei sĕ părăséscă acea climă ucigĕtóre.

Pentru caracteristica ei mai amintim, că iubea fórte mult lectura; când ochii îi slăbiră, punea pe o camerieră sĕ-i cetéscă.

La ordinul nepotului ei Napoleon III, osemintele ei au fost depuse în Ajaccio, unde în anul 1857 'i se ridică un frumos monument.

Regina *Louisa de Prusia* trebue încă pusă în rêndul mamelor renumite. Ea a fost mare atât în fericire, cât şi în nefericire. In situaţia cea mai tristă a vieţii sale, când Napoleon sdrobise Prusia la Jéna, ea îşĭ afla mângăiere în credinţa în D-ḑeu. Ea ḑicea: Cred cu tărie în Dumneḑeu şi în ordinea morală a lumei, de aceea sper, că după timpurĭ rele vor urma timpurĭ bune.

Decă vom resfoi istoria nóstră naţională, vom da şi noi de mame nobile a bărbaţilor noştri marĭ. Cine nu cunósce demnele cuvinte, pe carĭ le-a rostit mama lui Ştefan cel Mare, când acesta rănit şi învins se întórse la castelul sĕu? Dér mărmea de suflet a mamei lui Michai Vitézul?

Geniala şi augusta poetă Carmen Sylva în scrierea ei: „Femeia română“, a arĕtat în colorile cele mai vii şi mai fărmecatóre, ce a fost femeia, mama română, ce influenţă deosebită a esercitat dênsa asupra destinului fiilor ei şi prin urmare şi asupra desvoltărei nĕmului nostru românesc. Ucu.

— Satului meu îi dice *Vlaho-Clisura.* Din geografie, cred că-i fi audit și dumneata de comuna asta.

— *Am s'mine hiu armân!* Și eu sunt român, îi rĕspund, de astă dată în limba nóstră macedoneană.

In ochii lui Turnibuca dăriĭ o lacrimă, care-i scânteia printre gene. Privea la mine cu ochii lui cercetătorĭ, măsurându-mĕ neîncredător și cu sfiiciune.

— Dér dumneata cine eștĭ, mĕ rog?

— Picurar'lu de la Pindu...

— A... dumneata eștĭ Picurar'lu a nostru, vedĭ frate, de când tot audiam de acest nume; ce bine îmĭ pare, că te cunosc, ce bine...

Și mi-se recomandă:

— Gheorghe Turnibuca, fiul lui Nicola din Vlaho-Clisura.

Se făcu un moment tăcere.

Un copil din mahala se audi la ușa prăvăliei.

„Grecule, dă-mĭ de cincĭ banĭ zahăr!"

— Poftim, îl audișĭ, Picurare! ca și d-ta toțĭ *grecĭ* ne dic.

— Acésta nu trebue sĕ te mâhnéscă, disei.

— Cum sĕ nu mĕ mâhnéscă, păcatele mele... Aș vrea s'o mântui odată cu rușinea acésta, ce ne-au adus'o grecii pe capul nostru...

Vorbele lui Turnibuca păreau, ca de jeratec aprinse.

— Dilele trecute, urmă el, nu mai departe, cu proprietărésa mea, o femeiă de-altmintrelea destul de cultă, era sĕ mĕ iau la ceartă: una douĕ: *grecule* și ĕr *grecule!*

Vine și mĕ 'ntrébă: „Ce mai veste poveste din prin țéra ta *grecéscă*, domnule Turnibuchi?..." Mĕ încerc sĕ-i esplic un ceas, că suntem Românĭ, vai de mine, că vorbim românesce, pentru Dumnedeu... De unde însĕ sĕ te 'nțelégă cocóna!...

Turnibucă plecă ochii în jos, apoi suspină a desnădejde.

L'am înțeles din prima vorbă: Un patriotism fanatic într'o inimă caldă; o adorațiune pentru tot ce este românesc, un suflet chinuit pentru-că nu i-se recunósce nicĭ de cei marĭ, nicĭ de cei micĭ, un drept divin: dreptul de a merita și el numele de *Român* și nu pe cel de *grec*, de care are onóre. Acesta era Turnibuca.

Stătusem la masă alăturĭ de el mai multe césurĭ, și totușĭ nu-mĭ venea sĕ mĕ despart de acest om.

Ceva mĕ ținé legat de dênsul sĕ-l ascult, sĕ-mĭ povestéscă și érășĭ sĕ-mĭ povestéscă, mai ales din trecutul lui, care îmĭ amintea de întréga mea copilărie, petrecută pe munții și prin văile Pindului.

— Audĭ dumneata, urmă el: Móre bietu tata; membrii familiei nóstre țin sĕ-i facă o înmormêntare vrednică de rĕposat. Se ține un discurs — culmea ironiei — în limba grecéscă vechiă: *„Eonia i mnimi, leghete; etelese ton vion tu macarios che arista"* adecă „veșnica-i pomenire diceți-i; a sfîrșit din viéță fericit și fórte strălucit".

Dascălul școlei, un grecoman înfumurat, era, care căuta sĕ se ilustreze cu prilegiul morței tatei, zăpăcind trista adunare cu nisce frase întortochiate pe carĭ nu le înțelegea nicĭ dênsul.

„Sĕrmanii ómenĭ, cu capetele descoperite înaintea catafalcului, cu inimile sfâșiate de jale, perdênd orĭ-ce răbdare în fața discursului acestuia, începură a se întreba: *„Nica nu bitisi?"* Incă nu isprăvi?..

Era cea mai mare insultă, ce se aducea memoriei părintelui meu; din tótă cuvêntarea dascălului nu s'a înțeles de „adunarea tristă" nicĭ o iotă. Dér, în fine, sfîrși. Bietul Pinca, cel mai înfocat român din *Vlacho-Clisura*, care cunoscuse pe tata, a vrut sĕ rostéscă douĕ vorbe măcar, în limba nóstră, în memoria celui dus. De unde! S'au repedit ca ulii asupra lui toțĭ popii și tótă tagma călugăréscă.

— „Fugĭ cu limba ta cea afurisită", așa a fost apostrofat bietul Pinca de prea sfințĭ.

Acestea se petreceau la răspîntie. Familia nóstră ținea sĕ se facă serviciul divin la biserica românéscă, Sf. Nicola; dér de unde sĕ te împotrivescĭ popilor grecomanĭ! au pornit'o frumos spre biserica Sf. Antonie, — cea grecéscă — pentru motivul, că biserica nóstră Sf. Nicola e afurisită de patriarhul din Constantinopol. In acele momente de négră jale, cui îi mai venea sĕ provóce scandal? A trecut și acésta!

Tata fu dus la veșnica-i locuință, în bocetul femeilor nóstre: oh, ce bocete, ecou al durerilor nemărginite! Și-acum par'că-mĭ sună la urechĭ, de și sinistru, dér mĕ 'nfior de duioșie, căcĭ ele îl boceau în graiul nostru armîn, în ciuda popilor, carĭ mormăiau din nas pe: *Kirie eleison.*

Dér nicĭ în mormênt n'a fost lăsat în pace bietul tata! Familia ținea sĕ-i sape pe o piatră epitaful în limba nóstră. Nu, și aci împotrivire din partea popilor, și mai cu sémă din partea eforilor bisericescĭ, agențĭ de-ai grecilor: *„Fugiți cu limba acésta caterisită de Dumnedeu; limbă de ereticĭ blestemați!"*... Cu aceste vorbe spăriau pe femei sĕ nu nemeréscă, cât or fi ele, prin biserica Sf. Nicola.

Dér nicĭ Pinca nu s'a lăsat mai pe jos. Mi-aduc aminte, deși e cam mult de atuncĭ, numai ce-l vĕd odată într'un costum haiducesc, înarmat până în dințĭ.

— Ce ți-e mĕ gazdă Pinca? așa îi diceam noi lui.

— Ce sĕ fiă.... am sĕ bag spaimă în Vlaho-Clisurencele nóstre; mĕ duc pe marginea pădurei sĕ țin calea tuturor femeilor, carĭ vor îndrăsni sĕ mérgă în dél la Sf. Antonie; ce caută ele la grecĭ? N'avem noi biserica nóstră? Nu le 'mpușc..... m'a ferit Dumnedeu, ném din nému meu n'a fost omorîtor de ómenĭ, dér uite așa, vroi sĕ le sperii, sĕ descarc câte vre-un glonț în vênt — așa că vĕdêndu-mĕ, vor înțelege ele; una sĕ speri-i e de ajuns ca sĕ se ducă vestea.

Pinca nu glumea când vorbea; și bine a prins planul lui Pinca: a doua și a treia Duminecă dela „atentatul lui Pinca" de pe marginea pădurei, sĕ fi vĕdut cum gemea biserica nóstră de lume. Pinca însĕ veghea la postul lui, vecinic înarmat. Se făcuse haiduc, pentru dragostea bisericei românescĭ. Un apostol și jumĕtate, nu-i așa Picurare?

Acum însĕ vroi sĕ mĕ răfuesc și eu cu ei.

A.... am cuvintele mele. Picurare nu din senin urĕsc pe grecĭ eu, nu de géba mor de ciudă când lumea îmĭ dice *„grecule"*.

— Și cam ce gândescĭ sĕ facĭ? l'am întrebat.

— Sĕ merg la Vlaho-Clisura și sĕ ajut la luminarea ómenilor noștri; și écă am sĕ te rog pe d-ta, sĕ-mĭ facĭ o tălmăcire a testamentului nou și vechiŭ în dialectu nostru; întorcându-mĕ voiŭ sĕ le citesc evanghelia din scórță până în scórță, sĕ pricépă cuvêntul lui Isus cu mic cu mare, sĕ se stîrpéscă odată pentru totdéuna grecismul, cel puțin din comuna mea.

Și credĭ sĕ reușescĭ?

— *Acolo* voi isbuti, o, nu mĕ îndoesc de asta; numai *aci* nu cred sĕ reușesc nicĭ odată.

— Ce sĕ reușescĭ aci?

— Sĕ conving pe cocóna proprietarésă că sunt Român!...

Și Turnibuca cădu din nou pe gândurĭ, deveni érășĭ melancolic.

Așa rămâne césurĭ, dile întregĭ.

Dér de câte orĭ mĕ vede, figura lui ia o expresie ciudată, ochii lui străluceso de bucurie, îmĭ strînge mâna cu căldură și 'l aud:

— Ah, ce bine 'mĭ pare că și *tine hi armân!*

(„Povestea Vorbii"). **Petru Vulcan.**

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 17 Noemvre de 5252 capete, la 18 Nov. au intrat 890 capete și au eșit 173 capete rĕmânênd la 19 Nov. un numĕr de 5969 capete.

Se notéză marfa: ungurésca veche grea dela —.— cr. până la —.— cr. marfă ungurésca tineră grea dela —.— cr., până la $56^1/_2$ cr., de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Convocare.

Membrii însoțirii *„Buna însoțire de credit și depuueri în comune Feleacul-săsĕsc"* prin asta se convócă la adunarea generală, ce se va ținé la 29 Noemvre 1896 s. n. la 10 óre a. m. în comuna Feleacul-săsĕsc, pentru completarea statutelor după receința tribunalului reg. ung. din Dej de sub N-rii 4704 și 6870 ex 1896.

Feleacul-săsĕsc, la 16 Nov. 1896.

Mihaiŭ Baciu. *Ștefan Todoran.*

Călendarul sĕptĕmânei.

NOEMVRE. are 30 dile. BRUMAR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	10 S. ap. Olimpiu	22 Cecilia
Lunĭ	11 M. Mina și Vict.	23 Clemente
Marțĭ	12 † S. păr. Ioan	24 Ioan botez.
Mer.	13 † S. Ioan Crisos.	25 Catarina
Joi	14 † Sf. ap. Filip	26 Conrad
Vin.	15 S.m. Gurie Sam.	27 Virgiliu
Sâm.	16 S. ap. și ev. Mat.	28 Rufus

Bursa de Bucurescĭ

din 18 Noemvre n. 1896.

Valori	Do-bênda.	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	$100^1/_2$
Renta amortisabilă	5%	" "	99.—
" " (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.—Iul.	100.—
" " din 1893	5%	" "	100.—
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	$95^1/_2$
" " (Impr. de 32. $^1/_2$ mil.	4%	Ian.-Iulie	$87^5/_8$
" " (Impr. de 50 mil.	4%	" "	$87.^3/_4$
" " (Imp. de 274 m. 1890	4%	" "	$87.^3/_4$
" " (Imp. de 45 m. 1891	4%	" "	$87.^3/_4$
" " (Im. de 120 iul. 1894	4%	" "	$87^3/_4$
" " (Im. de 90 mil. 1896	4%	" "	$85.^7/_8$
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	101 —
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	" "	287.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.—Iul.	$96.^1/_2$
" " " din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
" " " din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
" " " din 1890	5%	Mai-Nov.	$97^1/_2$
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	$94.^3/_8$
" " urbane Bucurescĭ	6%	" "	—.—
" " " "	5%	" "	$90.^7/_8$
" " " Iașĭ . .	5%	" "	85.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v.	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1825.
Banca agricolă	500	150 v.	228.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	447.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	" "	482.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	" "	310.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	211.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	" "	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	" "	110.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—.—
" " " 2 em. u. d. 0	100	" "	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	500	" "	—.—
„Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 %	1000	" "	—.—
Societ. p. const. de Tramways	20	" "	600.—
20 francĭ aur			20.16

S C O M P T U R Ĭ:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	$4^1/_2$%
Casa de Depunerĭ	$5^1/_2$	Berlin	5%
Londra	3%	Belgia	3%
Viena	4.—	Elveția	$4^1/_2$

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 20 Noemvre st. n. 1896.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. fl.	Valuta austr. cr.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	5	50
"	Grâu mijlociu . .	5	30
"	Grâu mai slab . .	5	—
"	Grâu mestecat . .	3	60
"	Sĕcară frumósă . .	3	80
"	Sĕcară mijlociă . .	3	50
"	Orz frumos . . .	3	30
"	Orz mijlociu . . .	3	10
"	Ovĕs frumos . . .	2	40
"	Ovĕs mijlociu . .	2	10
"	Cucuruz	3	60
"	Mălaiu	4	—
"	Mazăre	7	—
"	Linte	12	50
"	Fasole	6	—
"	Sĕmênță de in . .	8	—
"	Sĕmênță de cânepă .	5	—
"	Cartofĭ	—	75
"	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	44
"	Carne de porc . . .	—	48
"	Carne de berbece . .	—	28
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	21	—
"	Sĕu de vită topit	32	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Noemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.15
Renta de corone ung. 4% . . .	99.23
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$% .	122.—
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	100.85
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.75
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.30
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.13
Imprum. ung. cu premii	151.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	136.50
Renta de hârtie austr.	101.33
Renta de argint austr.	101.30
Renta de aur austr.	122.60
Losurĭ din 1860	144.25
Acții de ale Băncei austro-ungară.	938.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	402.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	367.50
Napoleondorĭ	9.53
Mărcĭ imperiale germane . . .	$58.82^1/_2$
London vista	119.95
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4%. . .	101.05
Note italiene.	45.15

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 18 Noemvre n. 1896.

Sĕmințe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	Prețul per 100 chilogr. până
Grâu Bănățenesc	81	8.35	8.40
Grâu dela Tisa	81	8.45	8.50
Grâu de Pesta	81	8.40	8.45
Grâu de Alba-regala	81	8.40	8.45
Grâu de Bácska	81	8.45	8.55
Grâu ung. de nord	81	.—	.—

Sĕmințe vechĭ orĭ nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	Prețul per 100 chilgr. până
Sĕcară		70—72	6.85	6.90
Orz	nutreț	60—62	4.10	4.45
Orz	de vinars	62.64	5.10	5.90
Orz	de bere	64.66	6.50	8.—
Ovĕs		39.41	5.65	6.10
Cucuruz	bănăț.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	73	.—	.—
Cucuruz	"	—	.—	.—
Hirișcă	"	—	—.—	—.—

Productediv. (Prețul pe 100 chilograme.)	Soiul	Cursul dela	Cursul până
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	44.—	48.—
—	transilvană	—.—	—.—
—	bănățénă	—.—	—.—
"	roșiă	36.—	40.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	56.50	57.—
"	dela țéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	51.75	52.25
"	afumată	57.—	57.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buțĭ	15.—	15.50
"	din Serbia în sacĭ	14.75	15.20
Lictar	slavon nou	18.—	18.50
"	bănățenesc	15.—	16.50
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	unguresci		
"	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
"	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
"	Drojdiuțe de spirt	—.—	—.—

Cursul losurilor private

din 18 Noemvre 1896

	cump.	vinde.
Basilica . . .	6.70	7.10
Credit	199.—	200.—
Clary 40 fl. m. c. . .	57.—	58.—
Navig. pe Dunăre . .	140.—	144.—
Insbruck	27.25	28.25
Krakau	28.—	28.80
Laibach	22.75	23.50
Buda	58.50	59.50
Palffy	57.75	58.—
Crucea roșie austr. .	18.—	18.80
dto ung. . .	10.—	10.60
dto ital. . .	11.50	12.—
Rudolf	22.—	24.—
Salm	69.75	70.75
Salzburg	26.75	27.75
St. Genois . . .	71.—	72.—
Stanislau	43.—	45.—
Trieitine $4^1/_2$% 100 m. c.	145.—	150.—
dto 4% 50 .	69.—	73.—
Waldstein . . .	60.—	62.—
Sêrbescĭ 3% . . .	34.50	35.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	121.50	122.50

Cursul pietei Brașov.

Din 21 Noemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.47	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump.	9.43	Vênd.	9.46
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.51	Vênd.	9.56
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	5.64
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	58.80
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

PUBLICAŢIUNE.

Din partea subscrisei primării comunale sĕ aduce la cunoscinţa publică, că Comuna mare **Turcheş (Săcele) vinde** pe calea licitaţiunei publice şi de oferte o parte din pădurea aşa numită Száros-Tömös conform planului de pădurit aprobat. Anume:

5560 trupine brad, carĭ fac 8278 metri cubicĭ. 696 trupine brad molitv, carĭ fac 1358 metri cubicĭ. 1440 trupine de fag, 3763 metri cubicĭ. Total 7696 trupine, carĭ împreună fac 13394 metri cubicĭ. Bradul este preţuit cu 4063 fl. 50 cr., molitvul cu 475 fl. 50 cr., fagul cu 564 fl. 40 cr. Cu totul 5103 fl. 40 cr.

Preţul de strigare se fixéză cu 5103 fl. 40 cr., care se va plăti în două rate, anume: la subscrierea contractului jumĕtate, ér cealaltă jumĕtate se va plăti când pădurea va fi de jumĕtate tăiată.

Ofertele provĕdute cu timbru de 50 cr. şi 10% din preţul de strigare ca vadiu sunt a se înainta subscrisei primării comunale până la începerea licitaţiunei verbale, care se va ţine în 10 Decemvre st. n. 1896 la 11 óre a. m. la faţa locului în Száros-Tömös.

Reflectanţii sunt rugaţĭ a scrie clar în oferte, atât în cifre, cât şi în litere preţul oferit de fiă-care metru cubic.

Se observă, că sus numita pădure se află în depărtare de 1/2 óră dela staţiunea căii ferate Timiş.

Condiţiunile de licitaţiune şi de esploatare se pot vedé în órele oficióse la primăria comunală din Turcheş.

Turcheş, 8 (20) Nov. 1896.

Primăria comunei Turcheş.

Giro Szász András. primar. (1—2.) **Domokos István.** notar.

PUBLICAŢIE

Pe temeiul §. 33 art. de lege XXII din anul 1886 se aduce la cunoscinţă publică, că comisia însărcinată cu conscripţia virilişti lor va ţiné şedinţa publică la 25 Novembre 1896 după prând dela 3 până la 5 óre.

Póte fie-cine a examina listele, eventual a înainta şi reclamaţii.

Braşov, în 18 Nov. 1896.

Comisia conscripţiei viriliştilor

G. Schiel, preşedinte.

1114,1—2.

PUBLICAŢIE
se deschide a XIX.
LOTERIE REG. UNG. A STATULUI DE BINEFACERE,

a cărei venit curat în urma decisiunei Maiestăţei Sale c. r. apostolice din 4 Octomvre a. c. se va împărţi 1/10: 1) fondului ce se va crea pentru ajutorarea amploiaţilor de stat lipsiţĭ, vĕduvelor şi orfanilor; 2) Asilu „Stefaniei" în Kézdi-Vásárhely; 3) Primul Asil de copii în Budapesta; 4) Mensa academică din Cluşiu; 5) Reuniunea pentru Colonia Copiilor în timpul feriilor; 6) Reuniunea Crucei albe; 7) Spitalului ce se va înfiinţa la Cirkvencina; 8) Reuniunea pentru grădinĭ de copii în Budapesta. Cu 1/20 se va împărtăşi: 9) Reuniunea Spitalului Elisabeth din Budapesta; 10) Casa Orfanilor din Gyórnádorváros; 11) Casa orfanilor din Nagyvárad şi 12) bucătăria poporală din al VII-lea cerc Budapesta.

Loteria acésta are căştigurĭ 3282 şi după planul loteriei representă suma de **160,000 fl.** şi anume:

1 Căştig principal cu fl.	60,000	2 Căşt. à fl.	2000
1 „ „ „ „	15,000	4 „ „ „	1000
1 „ „ „ „	10,000	20 „ „ „	500
1 Căştig „ „ „	5000	50 „ „ „	100
1 „ „ „ „	4000	200 „ „ „	50
1 „ „ „ „	3000	3000 „ „ „	10

(în banĭ gata.) (în banĭ gata.)

Tragerea loteriei va fi în 28 Decemvre 1896. 1 los costă 2 fl. v. a.

Losurĭ se pot căpĕta la: Direcţia Loteriei în Budapesta — la tóte oficiile de loterie, sare, şi la cele mai multe oficii postale „Mercur" în Viena. şi la organele încredinţate cu vĕndarea losurilor în oraşe şi comune mai însemnate.

Budapesta, 4 Octomvre 1896.

Direcţia Loteriei reg. ung.